

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència

de l'honorable Sr. Joan Casanoves i Maristany

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 17 de maig del 1933

SUMARI

A dos quarts de sis i tres minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanoves i Maristany.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Ibars, als senyors Consellers d'Economia i Agricultura i de Treball i Obres Públiques, relatiu a l'incompliment de les lleis de pesca.

Resposta del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós.

Es dona lectura a la nova redacció de l'article 6.º bis.

Intervenció del senyor Vidal i Guardiola.

Resposta del senyor Mestres, per la Comissió, i rectificació del senyor Vidal i Guardiola.

Intervenció del senyor Fronjosà.

Intervenció del senyor Vidal i Guardiola per al·lusions.

Rectificació del senyor Mestres.

Es aprova l'article 6.º bis.

Lectura de la redacció definitiva de l'article 11 i d'una esmena de la Minoria d'Unió Socialista.

El senyor Mestres, en nom de la Comissió, la rebutja.

El senyor Ruiz i Ponseti la defensa.

Resposta del senyor Mestres, per la Comissió, i rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Es retirada l'esmena.

Es dona lectura d'una altra esmena de la Minoria d'Unió Socialista al mateix article 11.

El senyor Ruiz i Ponseti la defensa.

Resposta del senyor Mestres, per la Comissió, i rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

En votació ordinària és rebutjada l'esmena amb els vots a favor de la Minoria d'Unió Socialista.

Discussió de l'article 11.

Intervencions dels senyors Vallès i Pujals i Conseller de Treball i Obres Públiques.

Passa l'article a la Comissió per a un nou estudi.

Article 12. En votació ordinària és rebutjat un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista. Han votat a favor els senyors Diputats d'aquella Minoria.

Article 13. És llegit i aprovat.

Article 14. Es dona lectura al nou redactat d'aquest article. És aprovat.

Article 15. El senyor Ruiz i Ponseti defensa un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista a aquest article.

Resposta del senyor Mestres, per la Comissió, i rectificacions dels senyors Ruiz i Ponseti i Mestres.

És retirat el vot particular.

S'aprova l'article 15.

Se suspèn el debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

Es dona lectura a una proposició incidental de la Minoria d'Unió Socialista demanant que sigui declarada urgent la discussió de la Proposició de Llei presentada per l'esmentada Minoria relativa a la dissolució del Sometent.

El senyor Comorera la defensa.

Resposta del senyor Casanoves.

Intervenció del senyor Ventosa i Calvell.

Rectificacions dels senyors Casanoves, Comorera i Ventosa i Calvell.

És retirada la proposició incidental.

Intervenció del senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

Ordre del dia per a la sessió de dijous.

S'aixeca la sessió a tres quarts de nou de la vetlla.

S'obre la sessió a dos quarts de sis i tres minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanoves i Maristany.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Consellers de Treball i Obres Públiques i d'Agricultura i Economia.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

L'incompliment de les lleis de pesca

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ibars té la paraula.

El Sr. IBARS: Senyors Diputats: He demanat la paraula per a fer un prec al Conseller d'Economia i també al Conseller de Treball, si és que li afecta, referent a la situació angoixosa en què es troben els mariners de la costa catalana degut a què no es compleixen les lleis i reglaments de Pesca. Jo ja sé que l'Estat es reserva el dictar la legislació i l'execució de totes les lleis referents a la pesca marítima; però crec que el Govern de la Generalitat podria fer quelcom per a recordar als Comandants de marina que es compleixi amb més zel la legislació que hi ha dictada. Existeixen lleis, per exemple la R. O. del 1907 referent a la pesca del bou, en la qual es deia que les barques del bou o les barques amb motor que són d'arrastre no podran pescar si no és a tres milles a dintre. No obstant, aquestes barques a motor — jo ho sé per denúncies reiterades dels mariners — arrastren dintre de la costa. Aquesta llei va ésser també recordada en temps de la República, per Ordre del 1932, en la qual es disposava que serien preferits

els pescadors d'ormeig, mollets, palangre i tota aquesta classe de pesca que es fa amb xarxes i els paranys de la qual es fan durant el temps de pesca ordinària; és a dir, que des del 1.^r de maig al 30 de setembre són preferits aquests en tot el que siguin tres milles fora de la costa, i en quant a l'arrastre deu ésser sis milles a fora de les aigües jurisdiccionals. No obstant això, els mariners s'estan queixant contínuament de què les barques a motor que haurien de pescar a fora, a gran altura, arrastren prop de les costes, i jo desitjaria que es complissin les lleis i s'apliquessin les penalties corresponents quan hi hagi una transgressió de la Llei. I res més.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Senyors Diputats: La pregunta o prec que ens fa el senyor Ibars, per dret no ens correspon a nosaltres, des del moment que l'Estat es reserva per a ell la legislació i aplicació de totes les lleis vigents quant es refereix a pesca; però nosaltres, com a Govern de Catalunya, creiem que tenim el deure de vetllar perquè les lleis siguin almenys respectades. Jo puc dir al senyor Ibars que ha fet ja algunes gestions en aquest sentit, perquè precisament fa uns dos o tres dies vaig rebre la visita d'una comissió de pescadors de les costes tarragonines, els quals es queixaven del que acaba de denunciar el Diputat senyor Ibars. A l'objecte, jo m'he dirigit al Comandant de Marina de Tarragona i al Sots-director de Pesca, que resideix a Barcelona, a l'objecte de què esbrinessin si es compleixen o no es compleixen les lleis i a fi d'evitar de què quedin incomplides perjudicant els pescadors humils que no tenen mitjans econòmics per

a posseir embarcacions de motor. Crec que així quedaran satisfets els desitjos del senyor Ibars.

El Sr. IBARS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ibars.

El Sr. IBARS: Per agrair les explicacions donades pel senyor Conseller de Treball.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós

El Sr. PRESIDENT: Article II. Hi ha un vot particular.

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: Pregaria a la Presidència que abans d'entrar a la discussió d'aquest article es donés lectura de la nova redacció de l'article 6.º bis.

(Un senyor Secretari dóna lectura a l'esmentat article.)

«Article 6.º bis. L'Institut per a l'execució de les obres projectades, donarà preferència a les Cooperatives de treball i producció, les quals estaran exemptes de prestació de fiança, i podrà establir amb elles els convenis necessaris per a dur a terme les obres empreses, amb les garanties que en cada cas es creguin convenients.»

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: He de repetir aquí les observacions que la nostra Minoria ha formulat a la Comissió respecte a la reducció d'aquest article, i les he de formular en públic perquè es refereixen a un tema molt delicat com és el de les Cooperatives i el dels auxilis que puguin rebre del Poder públic i del Parlament per a fomentar llur prosperitat. Nosaltres hem tingut ocasió de dir moltes vegades que en el nostre programa no hi havia absolutament res que fos incompatible amb el desenvolupament de les Cooperatives, però que creïem que la prosperitat d'aquestes depenia de què existís en el públic, sigui entre els productors, sigui entre els consumidors, segons les Cooperatives de què es tracti, l'esperit cooperativista sense el qual aquestes institucions neixen mortes o tenen una vida molt precària. I nosaltres creiem que així com no s'ha de fer res per a posar dificultats a l'expansió d'aquest esperit cooperador quan té una base sòlida, totes les fórmules artificials d'ajuda a aquest cooperativisme no tindran mai altre resultat que complicar la vida econòmica i dificultar la normal competència en la part que aquesta competència és indispensable per al progrés econòmic dels pobles.

I anant al cas concret d'aquest article, nosaltres varem tenir ocasió d'observar que hi havia una doble contradicció entre la primera i segona part del mateix. La primera part diu una cosa que si no m'equivoco està establerta en caràcter

general en la legislació vigent i és que l'Institut per a l'execució d'obres projectades donarà preferència a les Cooperatives de treball i producció, preferència que ja tenen en virtut de lleis vigents a Espanya, les quals estaran exemptes de prestació de finances. Això també ho diu una llei de caràcter general. De manera que existeix per una i altra banda, una execució de fiança. I segueix l'article — i és la part que jo no comprenc —: «L'Institut podrà establir amb elles — les Cooperatives — els convenis necessaris per a dur a terme les obres empreses amb les garanties que en cada cas es creguin convenients.» De manera que la característica de la primera part de l'article és una preferència de les Cooperatives, vol dir una espècie d'obligació del Poder públic, i en la segona part es transforma en una facultat d'aquest Poder públic. ¿És que amb això es vol atenuar el primer, o és que es refereix a coses diferents? El més important és el que ve després: Es diu en la primera part que les Cooperatives de treball i producció quan s'encarreguin de determinades obres públiques estan exemptes de prestació de fiança, i en la segona part es diu que es podrà establir amb elles els convenis necessaris amb les garanties que es creguin convenients. Vol dir que d'una banda se'ls eximirà de la prestació de finances, i d'altra banda parteix la Comissió de la base que és possible, que és de témer, que alguna vegada es formin Cooperatives exclusivament amb l'objecte de quedar-se obres públiques d'aquesta mena. Crec que l'article hauria de restar reduït a la seva primera part i després suprimir-se, perquè llavors no seria més que una còpia de disposicions que estan vigents. No és aquest l'únic cas en el dictamen que estem discutint, en el qual l'article del dictamen copia més o menys articles del Projecte que, o són reproducció de lleis vigents i no fan falta, o són comentaris amb una vaguetat impròpia de l'estil de les lleis i com a tals comentaris haurien de suprimir-se. Però en aquest cas la gravetat que jo hi veig és precisament aquesta: la que confessa el Parlament d'una manera claríssima, que s'han de prendre determinades garanties contra les Cooperatives que no estiguin ben preparades per a desenvolupar obres públiques, i això confessar-ho en una llei i al mateix temps no establir quines són les garanties que s'hauran de prendre contra aquestes Cooperatives és el que em sembla que no està bé i no és procedent.

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: Senyors Diputats: La nostra intervenció de l'altre dia en combatre la redacció del vot particular de la Minoria socialista en la nostra intervenció, ja fèiem esment que nosaltres no creïem en les Cooperatives quan no existia en les mateixes aquest esperit cooperativista i no volíem produir pas una inflació de cooperativisme en la nostra terra, sinó portar el desenvolupament normal i que l'Estat o organismes oficials donin totes les facilitats perquè aquest desenvolupament tinguí la cooperació decidida de l'element públic. Deia el senyor Vidal i Guardiola que la primera part de l'article és

una disposició de caràcter general. Es una disposició — deu voler dir ell — que comprèn la Llei del 9 de setembre del 31 sobre el règim de Cooperatives; però no, nosaltres aquesta disposició l'hem millorat a favor de les Cooperatives. Aquesta disposició diu que les fiances es reduiran a la quarta part, i nosaltres l'hem millorat treient les fiances, perquè creiem que cal donar aquest marge de crèdit a les Cooperatives quan s'ho mereixen. Ara bé; és natural i és lògic que es prenguin les mesures necessàries a fi i efecte d'evitar també aquella inflació que abans hem dit del cooperativisme, i per això ve la segona part, i diu que es podran establir els convenis necessaris, amb les garanties que en cada cas es creguin convenients. Però no és contra les Cooperatives, senyor Vidal i Guardiola; és a favor de les Cooperatives, de les vertaderes Cooperatives, perquè en contra les Cooperatives seria quan no poguessin complir allò a què es comprometen en el contracte, però quan ho puguin complir serà a favor de la solvència de les mateixes Cooperatives.

Però hi ha un altre aspecte, en aquesta mateixa Llei, hi ha un article, el número 8, si no recordo malament, ja aprovat, en el qual es diu que l'Institut, mitjançant convenis amb les entitats, corporacions públiques o altres organismes, podrà avançar les quantitats necessàries per a iniciar ràpidament les obres projectades. I nosaltres, tenint en compte la part de què parlàvem de què una de les dificultats inicials de les Cooperatives és la manca de capital, hem volgut també prevenir que el dia de demà que hi hagués una Cooperativa que ofereixi la suficient solvència, obrir-li el camí i fer aquest conveni de què parla l'article 8.º Aquestes dues són les vertaderes finalitats del segon apartat de l'article que ara es porta a debat, i que la Comissió manté en la seva totalitat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Breument. El senyor Mestres no ha refutat la meua afirmació de què hi havia una contradicció flagrant entre la segona i la primera part d'aquest article. Ell ha seguit el mètode molt corrent de dir: Sabem que les Cooperatives mal organitzades, no les ben organitzades, poden representar un perill, però endosem, per a dir-ho així, aquest perill; en el dia de demà l'Institut, el qual ja s'arranjà; perquè aquesta és la traducció vulgar, senyor Mestres, de les dues darreres línies de l'article tal com el proposa la Comissió, o sigui, que podran fer convenis si donen les garanties que són necessàries; és a dir, en realitat, res.

Però tinc encara, senyor Mestres, més raons per a advertir els perills que representa aquest article després de rellegir el 8.º ja aprovat, sentides les explicacions de la V. S.; perquè allà nosaltres hem dit: L'Institut, mitjançant convenis amb entitats, corporacions públiques o altres organismes... i quan nosaltres aprovàvem aquest article no pensàvem que la cooperativa pogués ésser tal cooperativa de producció o de treball, un objecte de contracte, sinó que

seria un instrument. L'organisme podria ésser un Ajuntament, una entitat de dret públic, una junta constituïda amb cabals públics, però no una cooperativa que aleshores seria simultàniament contractant i instrument.

Jo crec que de tota la discussió que hem tingut a la Comissió mai no es desprenia, senyor Mestres, que l'article 8.º tingués aquest sentit. El sentit de l'article 8.º era una cosa molt més limitada. Ara, després de donar la V. S. aquesta interpretació molt més àmplia, és quan jo m'atreveixo, sense voler molestar més la Cambra, a pregar-li que consideri si no és convenient suprimir la segona part de l'article aquest, o donar-li una redacció molt més categòrica en quant a la relació amb l'Institut, de quines són les garanties que s'han d'exigir a les Cooperatives quan aquestes no consten d'una manera clara.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosa.

El Sr. FRONJOSA: El nostre vot particular deia que l'Institut contra l'Atur forçós estimulés l'organització de Cooperatives populars de treball i de producció a les quals la Generalitat o l'Institut deixés l'execució de les obres projectades i finançades amb els recursos normals del Pressupost vigent, així com els del propi Institut.

Vàrem veure que aquest vot particular havia aixecat una pila de dubtes, que es veia de seguida la impossibilitat de què fos acceptat en tota la seva integritat per la Majoria. Va retornar aquest vot particular a la Comissió i la Comissió li donà un redactat que si bé no ens plau, davant de què en aquest Projecte no quedi consignada la possibilitat de què les Cooperatives de treball puguin ésser tingudes en compte, nosaltres l'hem d'acceptar. Fins semblava en la reunió de la Comissió que no havia de portar cap discussió a aquest saló, semblava que fins de la manera que s'havia convingut i de la manera que s'havia parlat en el si de la Comissió no s'aixecaria cap Diputat a fer cap objecció. Però m'ha estranyat més encara que un antic cooperativista, un home com el senyor Vidal i Guardiola, que ha assistit a Congressos cooperativistes, s'aixequi en aquest moment a parlar precisament en contra de les Cooperatives. Està clar que el senyor Vidal i Guardiola ens dirà que en el programa de la Lliga Catalana no hi ha res que vagi en contra de les Cooperatives. En el programa de la Lliga Catalana no hi ha res que vagi en contra de moltes coses, però és que d'aquesta manera poden anar en contra d'aquelles coses que els hi convé, en un moment determinat. És precisament aquesta la posició que jo sento, que el senyor Vidal i Guardiola, antic cooperativista d'un matis gairebé socialista, que acceptava precisament les normes del cooperativisme més radical i més avançat, s'aixequi en aquest saló i sigui precisament la seva veu la que hagi de consumir un torn en contra d'aquest vot, que a nosaltres ens semblava que no havia de tenir cap objecció ni oposició de cap mena.

Ens deia que quan no hi ha esperit cooperativista és una mala cosa influir perquè es creï; és una mala cosa confiar treballs a Cooperatives. Dubtar de l'esperit cooperativista de Catalunya, o és una habilitat polèmica que s'usa en un moment determinat, o és no tenir un concepte clar de les activitats cooperativistes que el poble de Catalunya ve manifestant

d'una manera tradicional. Si precisament una de les poques regions d'Espanya que ha donat la sensació d'estimular aquesta fórmula, aquest derivant, una de les accions precisament de combat del socialisme, que és el cooperativisme; si una regió a Espanya hi ha que s'hagi manifestat favorable i entusiasta per aquest sistema col·lectiu és precisament Catalunya. Perquè les nostres Cooperatives de consum han estat, mentre no ha vingut la República, considerades com a organismes que no mereixien no solament cap mena de consideració, sinó que de vegades estaven sotmeses a gravàmens injustos, perquè jo sé d'alguna que fins havia hagut de pagar aquelles coses que per a l'esbarjo dels seus afiliats tenia. Per exemple, jo sé de Cooperatives que àdhuc han hagut de pagar el rètol que tenien al carrer anunciant el seu local social. Vol dir això que quan aquestes Cooperatives, a través d'aquesta desconsideració per part dels Poders públics, han pogut reeixir, han pogut desenrotllar-se i han pogut prendre l'amplitud que han pres les Cooperatives a Catalunya, vol dir que hi ha un esperit cooperativista. Està clar que les Cooperatives de producció no són tan fàcils d'organitzar perquè falta l'element primari i falta l'element pessetes que en tot treball s'han de menester. Però això precisament ha d'ésser un motiu pel qual la Generalitat ha de procurar orientar i encarrilar aquest esperit cooperatiu del poble de Catalunya, perquè pugui passar de la simple Cooperativa de consum a la Cooperativa de producció.

Jo estic segur de què s'està manifestant d'una manera especial l'esperit cooperatiu a Catalunya, amb Cooperatives de producció, i precisament l'altre dia parlàvem d'un nucli important de Cooperatives vidrieres que hi han a Catalunya i que són l'orgull de l'esperit col·lectivista i cooperatiu de la classe treballadora; i no solament les Cooperatives vidrieres, que això podria semblar un recurs l'anomenar-les d'una manera constant, però ja sap la V. S. que hi han Cooperatives de pasta per a sopa, Cooperatives d'arts gràfiques, i n'anomenaria almenys quatre o cinc variants d'indústries diferents. Vol dir això que aquest esperit existeix i es manifesta; el que falta no és, doncs, l'esperit; són les possibilitats de recursos, i aquestes possibilitats són precisament les que ha de fer la Generalitat que existeixin.

I res més. Nosaltres varem venir aquí creguts que aquest vot particular fóra el màxim que podíem treure de la majoria de la Comissió. En la Comissió ningú va fer cap objecció; és més, semblava que s'acceptava amb un cert entusiasme i amb una certa satisfacció. Doncs bé; ara em penso que no s'hi val a posar objeccions i trabes. No crec que a través dels arguments que constantment la gent conservadora oposa, de què no hi ha esperit, de què no hi ha preparació, tota aquella classe d'arguments que estem veient sempre que es tracta de posar una innovació, el senyor Vidal i Guardiola intenti aquí convèncer-nos. Si no ens porta un altre argument, a nosaltres no ens pot convèncer. És més, tingui en compte que quan un company nostre a la Comissió de Foment de l'Ajuntament va voler resoldre un petit conflicte sorgit amb els empedradors de Barcelona, els hi oferia que s'emprenguessin el treball amb caràcter col·lectiu, i allò que representava l'esperit dels nostres homes en aquest aspecte, em penso que l'hem de recollir també nosaltres, i, per tant, tot el que representi minimitzar aquest vot

tal com ha sortit de la Comissió, nosaltres ja arribàriem a un moment de transacció que ens avergonyiríem d'haver passat. Si la Lliga Catalana creu que aquest vot, tal com ha sortit de la Comissió, no és per ella acceptable per excessivament ampli, o per excessivament revolucionari, o per excessivament cooperativista, o perquè pot incrementar el sentit cooperativista als homes de Catalunya, nosaltres tornem a la nostra posició primitiva, de mantenir el nostre primer vot particular.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar, per allusions.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors Diputats: Estem, naturalment, discutint el text d'un article que es refereix a un tema concret i és molt difícil que jo ara pugui, contestant al senyor Fronjosà, desenvolupar — no és el moment, no ho faré — una teoria completa del cooperativisme, a la qual ell quasi m'ha invitat; ni molt menys, per tant, explicar aquí tota la posició nostra en relació amb aquest problema.

Abans que tot, senyors Diputats, tornem a l'article 6.º, que és el que s'està discutint, i a mi m'ha admirat, primer, que el senyor Fronjosà no recordés que les observacions que jo he fet aquí a la Cambra, les vaig fer breument — la matèria no requeria altra cosa — ahir a la tarda a la Comissió, i, si no m'equívoco, en presència d'ell; de manera que no es tracta d'observacions noves, perquè foren formulades ahir a la tarda en la Comissió. No hi ha en això ni invent, ni sorpresa; és reiterar aquí a la Cambra unes observacions que s'ha cregut que s'havien de fer.

Però això no és el més important. Jo creia que el senyor Fronjosà quan s'ha aixecat aniria a ajudar-me, perquè el que jo he fet no és combatre ni l'esperit cooperativista ni molt menys combatre les Cooperatives, sinó advertir al senyor Fronjosà el perill que per a les Cooperatives i per a l'eficàcia de l'obra de l'Institut de l'Atur forçós, que és el que aquí està en debat, el perill que per a les dues coses poden tenir Cooperatives fictícies mal organitzades, que si se'ls dona vàlidesa no serà pas per fomentar l'actuació del veritable esperit cooperativista, sinó per fer fracassar aquesta Cooperativa i per desprestigiar també tot el moviment.

Aquesta era l'orientació de les meves observacions, absolutament contrària a la que el senyor Fronjosà m'ha atribuït. I, dit això, res més. Crec jo que la Comissió s'ha de fixar bé que la segona part d'aquest article 6.º no està redactada amb prou precisió.

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: Precissament estic en contradicció amb el senyor Vidal i Guardiola, perquè cada vegada veig més que la forma en què està redactat respon a la nostra manera de sentir i de pensar. Nosaltres no volíem pas, i per això ho vam combatre l'altre dia, donar-hi un sentit exclusivista, és a dir, que tots els treballs de l'Institut s'haguessin de donar per mitjà i a través de Cooperatives de treball i de producció, però nosaltres sí que, responent al nostre esperit cooperativista, hem de donar totes les facilitats per aquesta transformació que nosaltres creiem que suaument s'ha de fer, ja que el cooperativisme ha d'ésser una forta arma social a la nostra terra, i per a fer aquesta transformació, aquest article precisa-

ment és l'adequat i el just; en primer lloc, perquè dona unes facilitats a les Cooperatives de producció i de treball en no haver de prestar cap fiança, que és el més difícil, perquè és avançar un capital que la Cooperativa no té. Però hi ha més — i ja ho he dit al senyor Vidal i Guardiola —: la segona part de l'article té dos aspectes; un, salvaguardar que no hi hagi la possibilitat d'un fracàs dintre de les pròpies Cooperatives, que nosaltres seríem els primers en lamentar, quan aquestes no reuneixin les condicions necessàries de garantia, però la que tingui la garantia necessària, i les precises que cregui convenient l'Institut, nosaltres som partidaris que aleshores se'ls donin les màximes facilitats, i inclús se'ls facin aquelles aportacions de capital que les VV. SS. no troben inconvenient en fer a una entitat particular, perquè aquells organismes que s'esmenten en l'article 8.e — si vostè ho recorda bé, senyor Vidal i Guardiola — deïem que inclús en Comunitats de regants i inclús en Sindicats Agrícoles, es podien fer aquestes aportacions.

Per tant, aquest article respon al nostre criteri que tenim de la forma amb què l'Institut ha d'ajudar al foment del cooperativisme a Catalunya, i la majoria de la Comissió el manté íntegrament.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article? (*Assentiment general.*) Resta aprovat.

Article II. Doni's lectura a la redacció definitiva.

(*Un senyor Secretari procedeix a aquesta lectura.*)

«Article II. L'Institut estarà constituït pel Ple, del qual formaran part, ultra el President i Vice-president, quatre Diputats del Parlament de Catalunya, quatre representants patronals, quatre representants obrers, i quatre persones expertes i especialitzades en aquestes matèries, designades pel Consell de la Generalitat.

L'Institut podrà concedir representació en el seu Ple a aquelles Corporacions públiques o organismes oficials que prestin cooperació a la seva obra, quan la importància d'aquesta cooperació ho mereixi.»

(*A continuació, és llegida la primera de les dues esmenes que han estat presentades a l'article.*)

«Els Diputats que subscriuen tenen l'honor de proposar la següent esmena a l'article II del Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós:

En la constitució de l'Institut fixada a l'article II se suprimirà "i quatre persones expertes i especialitzades en aquestes matèries designades pel Consell de la Generalitat", amb què acaba el paràgraf primer de l'esmentat article.

Palau del Parlament, 12 de maig del 1933. — Gerhard, Comorera, Fronjosà i Ruiz i Ponseti.»

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: Si no ho he entès malament, es demana la supressió de les persones tècniques que formen la Comissió. La Comissió rebutja aquesta esmena.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el signant de l'esmena, senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Nosaltres hauríem preferit que abans de manifestar-se la Comissió respecte a la possibilitat d'acceptació d'aquesta esmena, hagués tingut l'atenció d'escoltar els nostres arguments, perquè no

crec que es tracti d'un punt de batalla entre la Majoria i la Minoria, sinó de buscar entre tots la composició de l'Institut per l'Atur forçós que resulti més adequada per a fer un treball eficient. El fet de voler constituir l'Institut a base principalment de representants patronals i representants obrers li dona una certa forma paritària, no precisament una forma paritària semblant a aquelles entitats mixtes dedicades a resoldre conflictes de treball, però sí una forma en què hi hagi una certa ponderació de vots entre elements interessats en la matèria d'atur forçós. Les organitzacions paritàries han fracassat arreu on s'han posat en pràctica, i no resultaria adient que nosaltres aquí volguéssim reproduir una nova organització purament paritària. El fet d'intercalar entre els representants obrers i els representants patronals una representació del Parlament de Catalunya, ens sembla que és donar el tercer en discòrdia, és arribar a aquella possibilitat de ponderació de què parlàvem. Però resolta aquesta possibilitat de ponderació mitjançant aquest tercer en discòrdia, mitjançant aquesta representació adequada del Parlament de Catalunya, em sembla que tots els altres nous elements que introduïm en la composició de l'Institut per a l'estudi de l'atur forçós, seran elements francament pertorbadors, i em vull referir, precisament, a aquests elements experts, o elements tècnics de què parla el Projecte.

En primer lloc, estant en una època de tecnicisme, en època de domini d'experts en totes les matèries, no sé jo que hagi aparegut una tècnica especial de l'atur forçós, que hi hagi uns experts especialitzats en aquest problema de l'atur forçós. Hi haurà persones que s'han ocupat en estudiar les causes de l'atur; ara, d'estudiar o de procurar la seva resolució, crec que és una funció principalment política i que ha d'ocupar d'una manera preferent l'atenció dels polítics de tot el món. Per consegüent, aquesta expertesa en atur forçós, crec que és una funció política, una funció que està plenament representada en donar una representació parlamentària dintre de l'Institut. Doncs si aquests experts no són experts en atur forçós, que crec que no ho són, ¿en què han d'ésser experts? Si ho són en obres públiques, no crec que la finalitat de l'Institut sigui la finalitat tècnica. Quan s'hagin d'emprendre obres públiques, ja es comptarà amb organismes tècnics a les seves ordres que interpretaran les seves iniciatives, i per altra part aquests experts nomenats pel Consell de la Generalitat, no sols poden representar una funció pertorbadora en el sentit de la tècnica, sinó que poden desfigurar d'una manera absoluta la finalitat principal de l'Institut.

Ens deïa ahir el senyor Pi i Sunyer, precisament defensant l'existència dels organismes autònoms, organismes autònoms que nosaltres no hem combatut, sinó que tan sols havíem combatut la independència de Caixes, la independència de llurs Pressupostos; en defensar, dic, la possibilitat d'existència d'organismes autònoms, ens deïa amb molta eloqüència el senyor Pi i Sunyer que aquests organismes autònoms poden representar un deslligament del Consell de la Generalitat de certs treballs especials i inclús la possibilitat d'introduir solucions diferents de les que

idea el Consell de la Generalitat. Nosaltres no tenim cap inconvenient en aquesta qualitat autònoma que es vol donar a l'Institut contra l'Atur forçós; pot tenir aquest Institut plena autonomia, a excepció del casos que combatrem, que són els que fan referència a la independència del Pressupost. Però creiem que hem d'ésser sincers, i si volem fer un Institut que sigui realment autònom, s'ha de proposar, tal com nosaltres ho hem proposat. Si al costat d'una representació obrera i una representació patronal hi ha un grup de representació del Parlament de Catalunya, que ja sabem que indirectament són representants del Govern, i, a més a més, una representació elegida ben directament pel Govern, aleshores, aquest Institut ni és un organisme autònom, sinó que és un apèndix del Consell Executiu, perquè en ell tenen majoria els elements en l'elecció dels quals té una intervenció més o menys directa el Consell Executiu. I aleshores, si aquest organisme és un apèndix del Consell Executiu, ¿per què hem de fer un organisme autònom? Dient que totes aquestes facultats per a l'estudi i resolució de l'atur forçós, són facultats anexas a la Conselleria de Treball, està resolt el problema i no hi ha per què crear un nou organisme. I combatent paraules pronunciades pel senyor Pi i Sunyer, aquest nou organisme, com tots els organismes nous, són una font de nova burocràcia. Na hi ha dubte que tot organisme nou, el primer que fa, el primer que procura, és rodejar-se d'una burocràcia proporcionada a la seva importància, i aquesta nova burocràcia, en moltes ocasions, farà doble objecte amb la burocràcia pròpia de la Conselleria de Treball. Per allò dit, nosaltres creiem convenient restituir la seva pura inicial a aquest Institut per l'Atur forçós, prescindint d'aquests elements directament nomenats pel Consell Executiu; i deixant les representacions patronals i obreres, i la representació del Parlament de Catalunya, l'Institut tindrà una composició en la qual ja hi figurarà aquest tercer en discòrdia que hi trobem a faltar en els organismes paritaris, i serà suficient perquè el Govern de Catalunya, mitjançant el seu President, que serà el Conseller de Treball, i el Vice-president, que serà elegit directament pel Consell Executiu, pugui incloure i pugui orientar les tasques de l'Institut.

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: Senyors Diputats: L'Institut no tindrà sols únicament i amb exclusivitat la finalitat d'estudiar les causes de l'atur forçós i portar aquelles resolucions polítiques de què ens parlava el senyor Ruiz i Ponseti.

En l'article 4.^è, apartat C, del Projecte d'Institut, es diu taxativament que «haurà de fer una acció coordinadora per a la construcció d'obres, auxilis econòmics i foment d'assegurances, etc.» És a dir, que això vol dir, que la seva acció serà més complexa del que sembla a primera vista.

Ens hem de fixar que no tenim nosaltres l'absoluta seguretat de què tant els senyors Diputats que composin l'Institut, que seran més que res els representants polítics com molt bé ha dit el

senyor Ruiz i Ponseti, i que pocran proposar aquelles resolucions de caràcter polític en què ell veu la resolució fàcil del problema, com és la duració de la jornada de treball i altres coses que proposa la Minoria socialista; no tenim la seguretat, doncs, de què aquests senyors Diputats, ni tampoc els representants patronals ni els representants obrers, siguin homes que tinguin una visió exacte del problema, i especialitzats en matèries econòmiques, i al fi i al cap aquestes lleis de conjunt necessiten forçosament homes especialitzats que els encarrilin, que els hi donin una orientació i que portin els elements de judici necessaris a les deliberacions de l'Institut.

Deia el senyor Ruiz i Ponseti que això es podia fer per assessorament de tots els serveis tècnics de la Generalitat; però possiblement, si nosaltres no volem minvar o treure eficàcia a l'Institut i volem que aquest sigui una cosa viva, serà precis que no tan sols aquests homes que tenen la preparació deguda i són especialistes en la matèria, puguin ésser consultats un determinat dia que convingui, sinó que aquests homes especialitzats han de tenir contacte constant amb l'Institut perquè puguin seguir d'aprop els seus treballs i els seu vertaders plans sobre l'organització dels serveis. No creiem que aquesta representació pugui ésser un destorb per a l'Institut, sinó al contrari.

L'única dificultat que troba en darrer terme el senyor Ruiz i Ponseti és la que representa el que siguin elegits o nomenats pel Consell de la Generalitat, la qual cosa li fa por de què aquest Institut es converteixi en un rodatge més dintre de la Generalitat i que per tant no porti a terme la finalitat per la qual ha estat creat. Però nosaltres tenim la consideració que exposem a la Cambra de què l'Institut amb tota la seva autonomia, forçosament ha d'ésser — com diu el 1.er article — un Institut que depengui de la Generalitat. I així és una cosa lògica i de sentit comú que la Generalitat també ha de tenir la seva representació tècnica que sigui una garantia de la bona marxa de l'Institut.

I per tot allò dit, havent escoltat amb molt de gust les paraules del senyor Ruiz i Ponseti, ens veiem en el cas d'haver de rebutjar l'esmena.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ruiz i Ponseti té la paraula, per a rectificar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Sols per a concretar un punt de vista que no he tingut prou en compte en la meua primera intervenció.

Nosaltres creiem que aquests especialistes o aquests experts en atur forçós que ara ja concreta el senyor Mestres parlant que han d'ésser experts en economia, suposem que per a representants obrers i patronals, ja tindran cura les entitats que els trametin a l'Institut de què siguin els seus millors experts en assumptes econòmics. Però prescindint d'aquests representants que podríem dir-ne forts en la política, hem de suposar també que el Parlament de Catalunya en el moment de nomenar uns representants seus per a l'Institut de l'Atur forçós tindrà en compte que siguin persones que sentin afició per aquesta mena

d'estudis, i per consegüent, tenim la garantia de què hi figuraran representants de la classe obrera, de la patronal i del Parlament i hom tindrà cura de què tots aquests elements siguin experts en economia.

Aquests nous experts que haurà de descobrir pel seu compte el Consell Executiu de la Generalitat, és evident que també tindran cura en descobrir nous experts fora dels tres graus de representació de què abans parlàvem, però a mi em faria por que se seguís un sistema igual al que se seguí en formar la Comissió Jurídica Assessora, en la qual és veritat que hi haurien d'haver experts en qüestions jurídiques, però salvant tots els respectes a les persones, és un resum de totes les patums de la juridicitat. Sentiria que l'Institut contra l'Atur forçós, mitjançant aquests experts, fos un resum de les patums de l'economia nacional. I per a evitar això, crec que hauria d'ésser un organisme viu l'encarregat de nomenar els representants, i únicament així s'evitarien aquestes experteses professionals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Es discuteix el vot particular o l'article?

El Sr. PRESIDENT: Es discuteix una esmena a l'article 11.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Així demano per parlar per quan es parli de l'article concretament.

El Sr. PRESIDENT: Sosté l'esmena el senyor Ruiz i Ponseti?

El Sr. RUIZ I PONSETI: La retirem.

El Sr. PRESIDENT: Resta retirada l'esmena.

(Es dona lectura a l'altra esmena presentada a l'article 11.)

«Els Diputats que subscriuen tenen l'honor de proposar la següent esmena a l'article 11 del Projecte de Llei, creant un Institut contra l'Atur forçós:

"Restarà suprimit el paràgraf segon."

Palau del Parlament, 12 de maig del 1933. — Gerhard, Comorera, Ruiz i Ponseti i Fronjosà.»

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Per a defensar una nova esmena i espero que serem més afortunats que en l'esmena anterior.

Aquests representants que surten a darrera hora com a possibles integrants de l'Institut per a l'Atur forçós tenen per a nosaltres molta més gravetat que no pas els representants nomenats pel Consell Executiu de la Generalitat. No vull insistir en cap dels arguments exposats quan parlàvem de l'esmena anterior, però el paràgraf que demanem se suprimeixi, diu que l'Institut podrà concedir representacions en el seu ple a les Corporacions públiques o organismes oficials que prestin llur col·laboració a la seva obra, quan la importància d'aquesta col·laboració ho mereixi.

I en parlar de col·laboració a l'obra de l'Institut, se sobreentén, encara que no es digui, que es tractarà d'una cooperació de caràcter econòmic, i nosaltres ja partim del supòsit que aquesta col·laboració de caràcter econòmic no podrà ésser donada per cap entitat obrera ni procedent d'entitats senzillament de caràcter obrerista, i llavors és de creure que seran entitats,

aquestes que tindran el dret de representar i nomenar nous representants en virtut de la magnitud de la seva col·laboració, de caràcter capitalista, entitats que podran donar aportacions de certa importància a l'Institut i llavors es podrà desfigurar l'equilibri dintre d'aquest Institut.

A més, fixe'u-vos bé en la gravetat que té el fet de què si en un moment donat les tendències estiguessin en certa manera equilibrades dins de l'Institut; si l'Institut per a arribar als seus acords després de les deliberacions hagués d'arribar a unes votacions i les votacions quedessin prou equilibrades, bastaria un parell de «Juan de Robles» que aportessin cada un una cinquantena de milers de pessetes, com aportació a l'Institut — cosa que per a una entitat de caràcter patronal no tindria cap importància —, perquè automàticament formessin part com a nous representants de l'Institut per a intervenir en les seves deliberacions.

Sembla ésser, per les indicacions simptomàtiques del banc del Govern i de la Comissió, que no és aquest l'esperit del text de la Llei, però si no és aquest l'esperit, aquesta és la lletra i sempre que estem en treballs legislatius hem de partir de la lletra de l'articulat i no de la bona intenció que hagi guiat als seus redactors.

Es diu en l'article que es podran nomenar representants dintre de l'Institut per aquelles entitats que donin una cooperació...

El Sr. CONSELLER de Treball: Està rectificat això.

El Sr. RUIZ I PONSETI: ...aquesta és la versió que ens varen donar ahir.

El Sr. MESTRES: I diu podran nomenar?

El Sr. RUIZ I PONSETI: Diu que l'Institut podrà concedir representacions al seu ple d'aquelles corporacions públiques o organismes oficials que prestin llur col·laboració a la seva obra, quan la importància d'aquesta col·laboració ho mereixi.

Un Sr. DIPUTAT: No es parla pas de particulars.

El Sr. RUIZ I PONSETI: D'això ens queixem; d'aquestes Corporacions que poden immiscir-se mitjançant una aportació en els debats del propi Institut.

Crec jo i creiem tots nosaltres, que l'Institut hauria d'ésser un organisme tancat en constitució definitiva i que mai els representants que es puguin afegir en la seva marxa puguin ésser una pertorbació en la vida del propi Estatut.

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: En l'article 5.ª aprovat, es deia: «L'Institut gestionarà de l'Estat, Corporacions municipals o qualsevol altre organisme o entitat autònoma que emprengui la realització d'obres, etc.»

I en quant al segon paràgraf de l'article 11, no és més que una correspondència a aquestes entitats que puguin per un moment donat acceptar la intervenció de l'Institut, quan el conjunt global de les obres, per exemple, que aquestes entitats acceptin, mitjançant la intervenció de l'Institut, tinguin una importància que faci necessari incloure un representant d'aquestes entitats ofi-

cials. Però noti's que no s'esmenten per a res les entitats particulars, ja que les VV. SS. no ignoren que es podrien donar amb aquestes intervencions topades i no assolir-se la finalitat de l'Institut en obres de gran volada que, indubtablement, s'han d'emprendre a Catalunya. Això és el que ens ha guiat a redactar aquest segon paràgraf, i per això la majoria de la Comissió va fer un nou redactat perquè amb l'altre quedava massa exteís. Es deia, «les Corporacions públiques, entitats o organismes autònoms», i es va considerar que això s'havia de particularitzar amb les entitats oficials, a fi i efecte d'evitar del «señor Robres» que ha dit el senyor Ruiz i Ponseti. Aquesta circumstància ja no es pot produir i, naturalment, només és en vises d'aquesta intervenció, possible intervenció de l'Institut dintre d'obres de gran volada que emprenguin altres institucions oficials, altres corporacions oficials a la nostra terra, que s'ha posat aquest segon apartat d'aquest article. No creiem pas que amb això es pugui desvirtuar de cap manera la funció de l'Institut; pel contrari, nosaltres creiem que aquesta coordinació farà factible la intervenció de l'Institut que, d'altra manera, la veuríem molt problemàtica i possiblement no arribaria a ésser una realitat mai per manca d'aquesta coordinació. Per tant, en aquest aspecte, la Comissió rebutja l'esmena.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Només per a lamentar no hagués estat aquesta vegada més afortunat i per a fer constar que, malgrat la consideració de Corporacions públiques o organismes oficials, insistim en què considerem pertorbadora aquesta forma oberta, completament oberta, de la constitució de l'Institut. Creiem que hauria d'ésser un organisme limitat que no portés el perill de convertir-se en un Parlament indefinit. Veig que no hi ha manera de convèncer la majoria de la Comissió. Només ens queda la vaga esperança de què aquest «podrà» què surt tantes vegades en la nostra legislació, no serà usat mai i quedarà l'Institut en la seva primitiva puresa.

El Sr. PRESIDENT: Manté o retira l'esmena?

El Sr. RUIZ I PONSETI: Es inútil.

El Sr. PRESIDENT: La manté? (*Assentiment en la Minoria socialista. En votació ordinària, és rebutjada l'esmena amb els vots en pro dels senyors Diputats de la Minoria d'Unió Socialista.*)

El Sr. PRESIDENT: Discussió sobre l'article número II.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyors Diputats: No pensava pas entrar en la discussió d'aquest Projecte, en l'elaboració del qual jo no hi havia tingut intervenció de cap mena. Anava seguint la seva discussió amb l'interès que ens mereixen a tots nosaltres totes les coses que aquí fem, per l'interès públic que representen; però en arribar a aquest article II, m'ha semblat no-

tar una cosa que es posa en ell, que valia la pena de cridar l'atenció de tots els Diputats, de començar per a cridar-nos l'atenció a nosaltres mateixos, i per això em vaig a permetre fer unes observacions per si la Comissió les creu atendibles, i per si es vol posar remei a això que jo crec que és un perill i que ve comprès en aquest article. Es diu que en aquest Institut de l'Atur forçós hi hauran quatre Diputats del Parlament. Jo crec, senyors Diputats, que això és un perill i és una cosa que nosaltres havem d'evitar. Crec que això és encara un regust del sistema de corporacions en què havíem viscut fins ara. Era un regust del temps, pel fet d'haver-hi una Diputació, pel fet d'haver-hi un Ajuntament, que s'anaven nomenant sovint representants de la corporació per a formar part d'altres organismes que es creaven. Però un Parlament, un Parlament legislatiu, crec jo que no ha de tenir representants en cap organisme que es creï per a desenrotllar una funció executiva com al cap i a la fi aquest és un organisme d'aquesta índole. Tinguem en compte que allò que hauria de fer aquest Institut de l'Atur forçós és — com acabo de dir — una funció executiva, és per delegació del Poder executiu; és realitzar una funció de Govern, i aquesta funció l'ha de realitzar el Govern o organismes del Govern o representants del Govern, amb tota la responsabilitat del Govern, però per a res, entenc jo, cal immiscir-hi la responsabilitat i la intervenció del Parlament. Tinguem en compte que nosaltres, com a Parlament i com a Poder legislatiu, som, de fet, els censors o els fiscalitzadors de l'obra del Poder executiu, i es fa molt difícil anar a fiscalitzar i anar a censurar una obra que realitza una institució en la qual el Parlament, com a tal Parlament, hi tingui representants. Sembla que això ja coarta la nostra llibertat iniciativa de fiscalització, i, per tant, per aquest motiu, crec jo que és necessari pensar sobre aquest extrem.

Rebaixa també això, entenc jo, la funció del Parlament. Aquests quatre representants que es diu aquí, aquests quatre Diputats del Parlament que es diu aquí que hi haurà en aquest Institut, indubtablement representaran el Parlament, perquè, si no representen el Parlament, no hi ha cap raó de què hi siguin; el Parlament no pot trametre a quatre Diputats a una institució que no el representin a ell; no hi pot trametre quatre Diputats que quan siguin allí quedin convertits en uns senyors particulars; i la funció que han de realitzar aquests Diputats allí està exposada a què sigui discutida, a què sigui censurada, a què sigui, àdhuc, desacatada pels altres membres d'aquest organisme, perquè s'ha dit aquí, en aquesta discussió, que aquests representants del Parlament seran, en realitat, l'òrgan de resolució, els que vindran a desempatar els empats que hi pugui haver entre obrers i patrons, i, per tant, s'exposen, repeteixo, a ésser desacatats. ¿I podem exposar nosaltres a què els nostres representants del Parlament siguin discutits, siguin censurats, sigui la seva gestió portada al mig del carrer i siguin fins desacatats en un conflicte, en un cas de discussió entre patrons i obrers? Crec jo, per tant, que és necessari pensar ben bé en això, i,

sobretot, en què la responsabilitat de la gestió d'aquests quatre Diputats no la pot assumir de cap manera el Parlament. Si el Parlament els tramet allí, ha d'estar darrera d'ells per a sostenir-los i assumir la responsabilitat d'allò que ells facin allí.

Crec que el Parlament no ha de fer això. Si avui fem tramesa de quatre Diputats a un Institut de l'Atur forçós, demà en trametrem altres a noves institucions que es creïn i anirem tenint representants en una pila d'organismes d'aquesta índole que es vagin creant i haurem establert un confusionisme, amb la qual cosa desnaturalitzariem, crec jo, la funció del Parlament. Crec que la funció del Parlament s'ha de mantenir purament, simplement i estricta en la funció legislativa i en l'esfera de censura i fiscalització de l'executiu i que tota la responsabilitat de totes les funcions executives—i aquesta n'és una—l'ha d'assumir el Govern, no el Parlament. Per tant, em sembla a mi que aquests quatre Diputats haurien d'ésser quatre representants del Govern, o un representant del Govern si es vol que sigui el President d'aquest Institut amb vot diriment. Que el Govern tingui un representant, que el Govern nomeni quatre representants, però que siguin representants que lliurement nomeni el Govern, no pas en concepte de Diputats del Parlament. *(Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.)*

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Senyors Diputats: És per a explicar, en nom del Govern, el motiu que ens va portar a posar quatre representants del Parlament a la Comissió. Crec ja haver manifestat anteriorment que l'objecte nostre era que en la direcció d'aquest Institut hi tinguessin intervenció totes les classes socials, si era possible, o tots aquells elements que poguessin estar afectats pel mateix i, a més, nosaltres preteníem, en fer-ho d'aquesta forma, que d'una manera ja directa hi poguessin tenir intervenció en l'administració i direcció del mateix representants de totes les Minories que formen el Parlament. De manera, que el motiu nostre no obeïa més que aquest objecte, i per això jo puc dir ara, en nom del Govern, que nosaltres, després de les manifestacions del senyor Vallès i Pujals, deixem a la Comissió perquè, sobre aquest aspecte, decideixi allò que tingui per més convenient.

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: Senyors Diputats: Crec que és prou interessant la modificació que es proposa, perquè torni a estudi de la Comissió aquest article i, per tant, demano que se suspengui la discussió del mateix.

El Sr. PRESIDENT: Passa l'article a la Comissió per a nou estudi. Article 12. Hi ha un vot particular.

(Un senyor Secretari llegeix el vot particular de la Minoria d'Unió Socialista, signat pel senyor Fronjosà.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà, signant del vot particular a l'article 12.

El Sr. FRONJOSÀ: Aquest vot particular, com que fa referència al concepte que nosaltres tenim de què no havia d'ésser l'estructuració general d'aquest Institut contra l'Atur forçós tal com s'ha proposat, tampoc ja no té aplicació; però a més, nosaltres ens veiem tan defraudats aquesta tarda i en canvi veiem una predisposició a uns corrents de simpatia entre els bancs de la Majoria i els bancs de la Minoria de la Lliga, que gairebé no ens hi veiem en cor ni tenim alè de pronunciar unes paraules de defensa de les nostres posicions. Així és que jo confio que en algun moment els enternirem, i a la seva consideració els hi deixo, vaja. *(Rialles.)*

El Sr. PRESIDENT: Així retira el vot particular el senyor Fronjosà?

El Sr. FRONJOSÀ: Que es passi a votació, perquè veig que no farem res; sinó parla el senyor Vallès i Pujals en nom nostre, estem perduts! *(Rialles.)*

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: La Comissió rebutja aquest vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Es posa a votació.

(En votació ordinària és rebutjat el vot particular. Han votat a favor, els senyors Diputats de la Minoria socialista.)

El Sr. FRONJOSÀ: Que se sàpiga qui vota en contra, perquè hi pot haver algú que s'abstingui.

El Sr. PRESIDENT: La forma de votació ordinària és aquesta; de totes maneres, que facin el favor d'alçar-se els que votin en contra. *(S'aixequen tots els senyors Diputats de la Cambra, excepte els de la Minoria d'Unió Socialista.)* El senyor Fronjosà ja veu que la Presidència és indulgent per tal de restablir aquest corrent de simpatia que segons ell sembla que li ha retirat algun altre grup; consti, però, que la votació ja s'havia fet. S'aprova l'article? *(Assentiment.)* Resta aprovat.

(Es llegit i aprovat l'article 13 del dictamen. Es dona lectura a l'article 14, redactat novament.)

«Article 14. S'entendrà per atur forçós als efectes de l'actuació de l'Institut, la impossibilitat temporal per als obrers a què fa referència l'article 18, de trobar una ocupació adient a la seva aptitud professional, per causes alienes a la seva voluntat, amb exclusió de les derivades per impossibilitat física i de les motivades per conflictes de treball.»

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: A l'article 14 cal fer-hi una lleugera manifestació. Aquest article va ésser objecte d'un nou redactat a l'objecte de definir el que s'entenia per atur forçós, dient que es referia a la impossibilitat temporal de l'obrer a què fa referència l'article 18, en el qual, en especificar el radi d'acció d'aquella Llei, s'indica els obrers als quals fa referència.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article? *(Veus d'assentiment.)* Resta aprovat. *(Es dona lectura a l'article 15 i a un vot particular presentat al mateix.)*

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti, signant del vot particular.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: En realitat, aquest vot particular nostre per un error de còpia és una mica massa llarg, de manera que hau-

ria de constar només el seu primer paràgraf, que fa referència a la possible creació d'una Conferència tripartita i assenyala la seva composició. Respecte a les possibilitats de funcionament d'aquesta Conferència, el mateix Institut, i no el Conseller de Treball, és l'encarregat de subvenir-hi en cas que s'aprovi com creiem la creació d'aquesta Conferència tripartita. En realitat, breus mots perquè ja va ésser objecte de la nostra defensa la creació d'aquesta Conferència quan ens vàrem ocupar del problema amb la bona intenció de resoldre'l — no pas de deixar-lo plantejat —, de l'atur forçós en caràcter general. Creiem nosaltres que si hi ha alguna cosa eficient que pot fer aquest Institut és assenyalar normes de caràcter general per a envestir el problema de l'atur forçós, no pas envestint l'execució d'obres públiques, cosa que quan vàrem fer aquella interpellació al nostre Conseller de Treball respecte a aquest problema ja vàrem intentar demostrar que no resol de cap manera el problema, sinó que n'allarga el seu plantejament. Creiem que allò més urgent de tot el que pot fer aquest Institut, és assenyalar normes respecte a la durada de la jornada del treball. Vàrem dir ja — creiem que ho vàrem demostrar plenament — que les causes actuals de la manca de feina són causes de caràcter permanent, no pas de caràcter transitori, i, per consegüent, de caràcter permanent han d'ésser les solucions i que les úniques solucions de caràcter lògic són l'escurçament de la jornada del treball. He d'aprofitar la defensa d'aquest vot particular per a aportar al Parlament la confirmació d'una notícia que en els moments en què discutíem aquest problema només tenia el caràcter d'un cable molt breu que s'havia rebut de Washington aquells dies i que ara ja s'ha confirmat plenament per correu: El Senat americà ha aprovat d'una manera definitiva la implantació de la setmana de trenta hores dintre la indústria americana i ha vingut ja la confirmació d'aquest acord del Senat americà. Hi ha en el text d'aquest acord una circumstància que si bé per a la nostra indústria que no és exportadora a Nord-Amèrica en general no té gaire gravetat, és un toc d'atenció importantíssim per a tota la indústria europea, i és que el Senat americà, que és tan aficionat a involucrar el seu nacionalisme econòmic amb tota mena d'altres qüestions, tan aviat amb la llei seca com en la mosca mediterrània, com en tota mena de problemes col·laterals, ara ha inventat la manera de suportar el nacionalisme econòmic dels Estats Units mitjançant la legislació de treball i ha pres l'acord aquest tan greu de què quedarà interdicta la importació als Estats Units de totes les mercaderies que hagin estat fabricades amb un règim de jornada superior a trenta hores setmanals, perquè això declara una concurrència deslleial a la indústria dels Estats Units que ja ha resolt el problema de l'escurçament de la jornada. Aquest acord té una gravetat tan extraordinària per a tot el món econòmic que nosaltres confiem que a remolc d'aquest acord benemèrit, les altres nacions seguiran i que Catalunya, que hauria pogut tenir la glòria d'iniciar aquesta solució, seguirà desgraciadament a remolc del Senat americà. La qüestió és que segueixi ben aviat i per a conseguir que això sigui un fet ràpidament possible independent de la Constitució, necessàriament lenta, de l'Institut d'Atur forçós, i, sobretot, per apartar-ho de la tasca principalment administrativa del ple d'aquest Institut, és pel que pro-

pugnem que es faci aquesta Conferència tripartita com a organisme col·lateral, com a organisme autònom, diríem, independent de l'Institut, destinat a una tasca ben concreta, només a la deliberació de caràcter parlamentari, discutir el problema durant quinze dies, un mes o dos mesos com a màxim, per a donar unes normes, uns consells al Parlament espanyol, que no hi ha cap rebaixa per part nostra, la primera regió industrial d'Espanya, que donem unes normes al Parlament Espanyol de com creiem que hauria d'ésser resolt el problema de la manca de feina a la nostra indústria.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: El senyor Ruiz i Ponseti voldria que nosaltres concretéssim una tasca que degut precisament a aquest article 15 pot fer perfectament l'Institut. Recordo ara que en discutir precisament aquest vot particular en el si de la Comissió ja vàrem dir que nosaltres faríem l'aclariment de què aquesta tasca podria ésser feta per l'Institut si la creia necessària, i no sols això, sinó també l'altre aspecte d'informació pública que remarcàvem primerament, recordo quasi coincidint les dues Minories i que no vàrem acceptar per la premura de temps i pel punt de vista particularíssim que tenim del problema.

Naturalment, si volguéssim nosaltres portar aquí aquestes dues tasques, no fóra una cosa de llei. Dic jo que allargaria aquest articulat. Nosaltres considerem que amb aquest article n'hi ha prou per a poder reunir no solament la Conferència tripartita, sinó per a fer aquesta informació pública i tots aquests treballs que es creguin necessaris per a arribar a aquesta conclusió. Però és que jo crec i entenc que treient la forma espectacular que es pugui donar a la Conferència tripartita, de fet l'Institut vindrà a ésser una Conferència tripartita reduïda, si volen les VV. SS. amb l'intervenció d'aquests quatre senyors tècnics als quals tan malament se'ls miren, però jo crec que el senyor Ruiz i Ponseti, que és tècnic...

El Sr. RUIZ I PONSETI: No pas d'aquells.

El Sr. MESTRES: Això és el que anava a dir: que el senyor Ruiz i Ponseti reconeixerà que també hi han bons tècnics i ell és d'una entitat de tècnics que suposo seran admirables.

Doncs bé, aquesta Conferència podrà ésser la primera reunió que tingui l'Institut, perquè ja vàrem dir, almenys particularment jo, que creia que era aquesta una de les solucions més viables avui dia i més eficients per a reduir l'atur forçós.

Per tant, no privant aquest article de cap de les maneres que l'Institut faci aquesta Conferència o informació, i allò que tingui per convenient, no volem prejutjar nosaltres la seva actuació i molt bé ens estaria que a l'endemà de la seva primera reunió vingués ja aquí al Parlament català amb una proposició dient que s'adoptessin aquests extrems i que es traslladessin al Govern de Madrid per la seva aprovació definitiva.

Per tant, no essent contradictoris els dos extrems, la Comissió manté el redactat de l'article.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti, per a rectificar.

El Sr. RUIZ I PONSETI : M'és molt plaent la posició que ha adoptat el senyor President de la Comissió, perquè veig que fa possible perfectament un acord entre nosaltres. L'argument més important que ha donat el senyor President per a rebutjar el nostre vot particular és el possible allargament del dictamen, l'excessiva llargada que anàvem a donar a l'articulat. Jo crec que el senyor President té raó, que realment aquesta és una forma circumstancial, és una forma momentània, que potser faria més mal que bé, en el dictamen, en el text de la llei ; però veig un acord perfectament possible. Essent una cosa momentània crec que podria ésser el nostre vot particular un article addicional a aquest Projecte de Llei, que com a tal article addicional desapareix una vegada que hagi fet el seu comès. Precisament la raó que donava el senyor Mestres — i crec que ha trobat la paraula — és que se li vol donar un caràcter espectacular. Jo encara diria més : una certa teatralitat. Aquesta certa teatralitat a un acord català per a l'escursament de la jornada és el que donaria eficiència per a poder influir d'una manera definitiva sobre el Parlament espanyol, que ja varem quedar que és l'únic que pot legislar sobre aquesta matèria. És aquesta teatralitat que nosaltres trobem a mancar en el mateix acord pres per l'Institut de l'Atur forçós en ple. Per això proposem com a fórmula d'acord que aquest vot particular, abreu- jat en la forma que he dit al començament, passi a ésser una disposició transitòria, un article addicional si voleu, que faci possible que aquesta Conferència tripartita actuï ràpidament i amb intensitat, per si pot ésser que nosaltres posem en pràctica la jornada reduïda, tan aviat com la posin els nord-americans.

El Sr. MESTRES : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES : Ja veu la V. S. que poc separats estàvem l'un de l'altre. L'únic que ens separava era la teatralitat de l'assumpte...

Un Sr. DIPUTAT socialista : L'espectacularitat.

El Sr. MESTRES : O l'espectacularitat. És igual ; els mots no fan la cosa.

El Sr. PRESIDENT : Semblava que volia dir solemnitat, el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. MESTRES : Jo crec que no estem gaire lluny d'aquest pensament que té el senyor Ruiz i Ponseti ; ja he dit abans i ell ha reconegut que aquí en el Projecte de Llei fóra potser una cosa fora de lloc, per la seva interinitat de reunir la Conferència. Però és que jo crec més : crec que la Conferència, fora d'aquesta espectacularitat, quan ja es pot dir que tots els sectors, no solament de la Cambra, sinó exteriorment van a la mateixa finalitat de la reducció de jornada, potser no perdríem res i fóra més solemne que l'acord d'aquest Institut vingués avalat per un acord del Parlament català. Jo no sé què faria més efecte a Madrid.

El Sr. COMORERA : Ja ho hem demanat i no ho heu volgut fer.

El Sr. MESTRES : Amb una sola diferència : Que nosaltres encarreguem aquesta tasca a l'Institut perquè porti ací el resultat de les seves

deliberacions i que nosaltres les puguem aleshores acordar o no acordar i trametre-les a Madrid. La diferència era que les VV. SS. volien que sense una prèvia informació d'homes que serenament estudiessin l'assumpte nosaltres prenguéssim una decisió, i nosaltres varem dir que l'única diferència que hi havia entre el vostre criteri i el nostre, era que volíem que l'Institut s'encarregués d'aquesta tasca, la portés aquí i una vegada aprovada o no, en la seva integritat o en els aspectes que creguéssim convenients pels seus tràmits reglamentaris, passés al Govern de la Generalitat i aquest pogués fer la suggerència a Madrid. I encara hi afegia jo que els nostres parlamentaris creia que es podrien fer ressò si s'arribava a un punt coincident entre les Minories i la Majoria sobre aquest particular. Per tant, jo prego al senyor Ruiz i Ponseti que doni per retirat aquest vot particular.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Amb el desig de complaure al senyor President de la Comissió em limitaré a prendre molt bona nota, que registrem amb molta cura, de les darreres paraules que ha pronunciat ; però treient aquest «podrà» que no és en el text, sinó en les paraules del President de la Comissió de què aquest Institut podrà fer que un dels seus primers acords, sigui aquest ; i nosaltres demanem que el primer acord de l'Institut sigui aquest ; i demanem al nostre Parlament, demanem a la Majoria governant, que el dia que vingui l'acord de l'Institut si és concordant amb la nostra posició, és a dir, que tendeixi en una mesura o altra a escursar la jornada de treball, que entre tots sapiguem fer honor a aquest acord i sapiguem donar aquella solemnitat que amb un objectiu molt més adequat ha expressat el senyor President del Parlament, a aquest acord de l'Institut de l'Atur forçós per a influir d'una manera definitiva sobre el Parlament de Madrid, perquè la reducció de jornades sigui un fet el més aviat possible a la nostra terra.

El Sr. PRESIDENT : Resta retirat, doncs, el vot particular ? Resta aprovat l'article. Se suspèn aquest debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu

El Sr. PRESIDENT : Hi ha una proposició incidental. Doni's lectura d'aquesta proposició.

El Sr. SECRETARI : «Al Parlament. En vista de les manifestacions fetes a l'Assemblea de Vilafranca per diferents propietaris i ensems sometenistes :

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar al Parlament que sigui declarada urgent la discussió de la proposició de llei presentada per la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya relatiu a la dissolució del Sometent.

Palau del Parlament, 17 de maig del 1933. —

Joan Comorera, Carles Gerhard, Joan Fronjosà i Estanislau Ruiz.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: La qüestió que la Minoria socialista planteja avui al Parlament és d'extremada importància. Pels esdeveniments ocorreguts fa un mes al camp català es pot preveure que si el Parlament no pren mesures de precaució, aquest estiu pot haver-hi a Catalunya perills de guerra civil. Hi ha un sector important que viu del camp català, sense produir, que ha pres actituds de franca rebel·lió contra els possibles acords del Parlament de Catalunya, i aconsella als seus associats actituds bèl·liques de desobediència sistemàtica a la Llei que pugui fer aquest Parlament en matèria agrària, i aquesta actitud, inadmissible, d'un estament que fins ara ha volgut monopolitzar l'ordre i la pau ciutadanes, ha de merèixer el correctiu corresponent del Parlament, si vol el Parlament que la seva tasca sigui realment profitosa per a Catalunya i especialment per als treballadors de la terra. No són aquestes, senyors Diputats, paraules inútils ni injustes; responen a una realitat que pot demostrar-se amb fets. Jo tinc aquí una circular, de data 22 d'abril d'enguany, adreçada per l'Associació de Propietaris Agricultors de Catalunya, que té el domicili social al Centre Agrícola del Penedès, Vilafranca del Penedès, i adreçada a tots els seus socis. És una circular subversiva, de llenguatge completament intolerable, que és un menyspreu al Parlament de Catalunya i que avença ja actituds de violència contra els acords possibles d'aquest Parlament. La circular va dirigida a tots els socis, i diu: «Al Parlament català es llegí ahir el Projecte de Llei Agrària». Poden fixar-se els senyors Diputats que al dia següent de presentats els dos Projectes pel Govern de Catalunya, ja tots els propietaris de Catalunya reberen una circular incitant-los a la rebel·lió. Vol dir això, interpretant les coses correctament, que l'estament propietari, que la burgesia territorial de Catalunya, ja estava preparada per a respondre d'aquesta manera a una actitud del Govern de Catalunya i del Parlament. Segueix la circular: «Al sol anunci que la Generalitat s'ocupava del problema del camp, va espavordir els propietaris, coneixedors, dissortadament, del criteri predominant entre els que avui manen a Catalunya.»

(Ocupa la presidència el Vice-president segon, senyor Martínez i Domingo.)

La substància d'aquest segon paràgraf és una ofensa al Parlament de Catalunya. Vol deixar entendre l'entitat que ha redactat la circular, que aquí, en aquest Parlament, els homes que hi seuen per mandat del poble, han de fer lleis injustes que vagin d'una manera premeditada en contra d'un dret just i d'una determinada zona dels habitants de Catalunya, i això, senyors Diputats, és una ofensa, perquè no hi ha aquí ni un sol Diputat que, en consciència, pugui creure que ell pot prestar la seva cooperació o col·laboració a una Llei ni a cap Llei, de cap naturalesa, que pugui significar un menyspreu per un dret legítim de ningú. I segueix la circular: «Mai, però, per pessimistes que fóssim, havíem pogut creure que la Llei fos el que ha sortit, un cent peus incoherent, que l'únic que pot aportar és la ruïna de la propietat i l'enderrocament de l'economia agrícola catalana.» Aquest tercer paràgraf, a la vegada que injust, és imbècil, perquè no diu

la veritat. En primer lloc perquè els dos Projectes del Govern no posen pas en perill la propietat, més aviat la consoliden, perquè tots sabem massa bé que els dos Projectes governamentals estan tots ells amaratats d'esperit conservador, i és per això que la majoria de la Comissió, en considerar el primer Projecte, s'ha vist en la necessitat de modificar-lo de manera substancial. De manera que sobre els dos Projectes que aquí es debaten, i que més que res consoliden la propietat, ja s'incita a la rebel·lió. L'economia catalana mai pot ésser malmesa ni ferida per lleis que afavoreixin el treball; podria ésser-ho mantenint l'estatut, podria ésser-ho aguantant els privilegis de la classe parasitària del camp, que són aquests que ara es senten tan dèbils. «El Projecte — segueix la circular — per més que probablement serà encara agreujat en discutir-se al Parlament, no està encara aprovat.»

El Sr. CASANOVES: Demano per parlar.

El Sr. COMORERA: «Cal estar en peu de guerra — prego que s'hi fixin bé —, fer els impossibles per tal que no passi endavant; cal que esteu disposats a prestar-nos al primer avís la decidida col·laboració que us demanem per a defensar la propietat que va a ésser arruïnada.»

«Esteu a punt, i acudiu al primer avís; la vacil·lació més mínima en aquests moments representa la desaparició de la propietat. Espereu les nostres ordres i complimenteu-les immediatament.»

Això és el crit de guerra que cau sobre aquest Parlament en un moment en què, complint un deure dels més elementals, ja ha començat a considerar un dels Projectes governamentals. Si el Parlament, davant d'aquestes amenaces completament intolerables, no reacciona degudament, tota l'obra que d'aquí surti serà mediatitzada per la coacció d'aquests senyors propietaris que no volen sotmetre's a les lleis noves de la vida nova que nosaltres creem.

I ve la darrera ratlla de la circular, que diu: «Us hi va el vostre pa i el dels vostres fills. La Junta.»

Es curiosa la psicologia d'aquests senyors que durant segles no han tingut cap consideració pel pa dels altres, ni pel del fills dels altres, i que ara, mentint, parlen a l'egoisme dels propietaris consocis, perquè aquests secundin actituds de rebeldia que aniran sempre contra l'autonomia, i, per tant, contra la República. Si aquesta circular no hagués estat seguida d'altres coses, podríem pensar que no era més que literatura, i literatura bastant dolenta. Però, com que a aquesta circular han seguit actes plens del mateix esperit bel·licós i de rebel·lió contra els possibles acords del Parlament, cal donar-hi tot el valor simptomàtic que té.

Pocs dies després, tothom pogué llegir a *La Vanguardia* un telegrama adreçat al President senyor Azaña, que deia: (*Ho llegiré en castellà.*) «Propietarios catalanes, ante Proyecto Ley leído Parlamento catalán, solución conflictos, incumplimiento contrato arrendamiento, suplicamos intervención V. E. Gobierno autónomo pretende suspender sentencias firmes Juzgados dictados leyes y justicia. Atropello intolerable protestamos pidiendo V. E. defensa derechos.» I signen el telegrama Arquimbau, Recasens, Plana, Soler, Pi, Ventosa (suposo que no serà el senyor Ven-

tosa i Calvell), Morros (*Rialles.*), Franch, etc.; «siguen las firmas hasta doscientas», diu el comentari de *La Vanguardia*. No vull comentar l'esperit de catalanitat que tenen aquests doscents propietaris catalans — que diuen ells —, quan davant l'exercici ple de l'autonomia de Catalunya, en un dels camps que la República ens ha reconegut amb més liberalitat, ja amenacen amb provocar una intervenció d'un Poder estrany contra el Poder legítim nostre, que tots hem d'estimar.

Dies després d'aquest telegrama — la qual cosa demostra que s'ha estat desenvolupant un pla preconcebut, una ofensiva preconcebuda contra el Parlament de Catalunya — es reuniren al domicili social de l'entitat que ha provocat aquest moviment de rebeldia, més de mil propietaris — almenys la nota de premsa diu «més de mil propietaris» —. La reunió es celebrà a Vilafranca del Penedès. En aquesta reunió parlaren, i convé que els noms passin a la història, els senyors Riva, de Barcelona; Vilaró, d'Igualada; Vila, de Sabadell; Balaguer, de Vilanova; Beltran, de Manresa; Pineda, de Barcelona, i Jover, President de l'entitat. Després del debat es prengué uns acords, la gravetat dels quals ja ultrapassa tota mesura. El primer acord diu que tots els Diputats que accepten i aprovin el dictamen de la Comissió parlamentària, són traïdors a Catalunya, són gent que atempten contra el règim autònom de Catalunya, «traïdors a les nostres reivindicacions nacionals». Es veu ben clar que la burgesia nacional de la nostra terra se sent catalana mentre Catalunya no fereixi els seus privilegis, i deixa d'ésser catalana en quant Catalunya, en ús de la seva sobirania, i en quant la majoria dels catalans, en ús del seu perfecte dret dins d'un règim democràtic, volen crear una economia nova en la qual no tinguin cabuda els privilegis tradicionals dels paràsits del camp.

Ve ara el segon acord, i en aquest acord es qualifica de «nova aristocràcia» la que nosaltres hem volgut crear aprovant el dictamen de la majoria de la Comissió. Si diuen «nova aristocràcia», confessen ja de ple que ells actualment són una aristocràcia, perquè si no, si no existís una aristocràcia, no se'n podria crear una de nova. Que anem a crear una nova aristocràcia és dubtós i es pot negar, i jo ho nego rodonament. El que no pot negar-se, perquè és confessió de part, és que per part d'ells es parla d'una «nova aristocràcia», i en un règim de democràcia, hem de «yugular», com diu el Ministre de la Governació de la República, totes les aristocràcies. En aquest document es denuncia a l'opinió atemptats al règim republicà i traïdors a la República a tots aquells que, per a satisfer bastardes ambicions, impideixen la consolidació del nou règim! Vegi's quins protectors han sortit al nou règim! (*Rumors d'aprovació en la Majoria i Minoria socialista.*) El nou règim ha vingut per l'esforç nostre, per l'esforç de tots els treballadors de la ciutat i del camp, i, certament, en contra de la voluntat i en contra dels esforços d'aquesta aristocràcia que no vol desaparèixer i que crida ara perquè li sembla que serà substituïda per una nova aristocràcia. I ells són els que ens acusen a nosaltres d'atemptats contra el règim, règim que, com he dit, és fill exclusiu dels nostres esforços. Com

poden ésser ells garantia d'aquest règim, defensors d'aquest règim que volen de totes maneres enderrocar? (*Rumors d'aprovació en la Majoria i Minoria socialista.*)

I en el tercer acord es qualifica d'«expoliació» el contingut de l'article 2.ª del dictamen de la Majoria. El fet que nosaltres reconeguem l'existència d'una situació revolucionària que va tenir el seu origen en la proclamació de la República i que segueix fins als nostres dies i que forçosament ha de seguir encara més enllà, el fet que nosaltres reconeguem aquesta situació revolucionària, aquests senyors aristòcrates del camp de Catalunya ho qualifiquen d'«expoliació». Però aquesta paraula no ens pot ferir, perquè si haguéssim de posar-nos a parlar en aquest to, podríem preguntar als aristòcrates del camp quin concepte tenen de la seva pròpia propietat i de l'ús que han fet de la seva propietat, i veuríem aleshores qui ha expropiat a qui, si els homes que ara es fan justícia a si mateix en un règim de llibertat i de democràcia, o els que, valent-se de situacions de privilegis antics, varen desposseir totalment els altres homes de tota riquesa material. I després d'emprar aquest qualificatiu d'«expoliació», cometem un greuge greu contra l'única justícia que a Catalunya mereix algun respecte: contra la justícia municipal. Diuen ells, en aquesta tercera conclusió o acord, que estan deseparats, que se'ls nega tota apel·lació, perquè els Jutjats municipals estan mediatitzats pels rabassaires i als Jutjats municipals no es fa altra cosa que el que els rabassaires exigeixen i imposen. Es veu ben clar que ells voldrien que aquestes apel·lacions s'haguessin de dirigir o concertar en els Jutjats de primera instància. Sí, els aristòcrates de la terra de Catalunya tenen tota la seva fe intacta en els Jutges de primera instància, no en els Jutjats municipals. ¿Per què? Perquè els Jutges de primera instància són els mateixos que hi havia sota el règim de Monarquia, i aquests Jutges no han perdut el seu esperit; i així, estan sempre de primera intenció i d'última intenció a afavorir el poderós contra el dèbil, a afavorir l'exploitador contra l'oprimit. I en canvi, els Jutjats municipals, en el règim republicà, no són el que eren. Si no hagués vingut la República i la commoció cívica, els aristòcrates propietaris de Catalunya no protestarien que la resolució d'aquests assumptes fos de la competència dels Jutjats municipals, perquè aleshores, sota del règim monàrquic, els Jutjats municipals estaven totalment a les seves ordres; però com que avui els Jutges municipals són representació autèntica del sufragi i responen d'una manera clara a la voluntat del poble, ja no els mereix confiança; i quan se'ls diu que han d'acudir als Jutjats municipals; davant d'un Jutge que té una representació popular autèntica, aleshores els aristòcrates de la terra diuen que se'ls deixa sense empar de cap mena.

I ve la quarta conclusió, que és sens dubte la més greu de totes, perquè diu: «Manifestar al Govern de la República i al de Catalunya la voluntat ferma i decidida de no sotmetre's, ni àdhuc per la força, a lleis i disposicions que no s'inspirin en criteri de justícia.» Això vol dir que abans que nosaltres hagüem fet la llei, ja surt un estament i diu que aquella llei no serà complida per ells, ni encara que se'ls vulgui obligar per la força. Jo crec que ningú no podrà prendre's seriosament el que ells exigeixen com a condició

prèvia, en dir que «no s'inspirin en criteri de justícia»; perquè sobre el criteri i els conceptes de la justícia, cal dir que hi ha molts matisos, fins al punt que de segur que la justícia que ells admetrien, nosaltres no la voldríem, no la podríem admetre. Sí, la justícia que nosaltres concebim és distinta, és una altra de la que fins ara ells han administrat contra els altres; i és contra la justícia nova, la justícia que respon a un nou dret, la justícia que respon al reconeixement del dret de les classes treballadores, contra la que els aristòcrates de la terra s'aixequen en rebel·lió i amenacen acudir al Tribunal de Garanties constitucionals en quant aquest estigui en funcions. ¿Què vol dir això? Això vol dir, que tan prompte com iniciem la nostra vida autònoma, ja comencen a pesar damunt de nosaltres les amenaces d'una intervenció forastera, intervenció forastera que no serà, en aquest cas, no ho és certament, per iniciativa dels enemics de l'autonomia, per iniciativa dels Royo Villanoves, dels Maures i companyia, sinó que han de venir per acció, per excitació, d'un sector de Catalunya, per excitació i per acció d'aquells catalans que a nosaltres ens diuen «mals catalans» perquè volem que hi hagi més pau i més justícia a tot Catalunya.

En la cinquena conclusió l'assemblea declara que no accepta el sistema de les vendes obligades. Ells diuen que nos'oposen a que els pagesos puguin, algun dia, ésser propietaris de la terra. Però ja sabem de quina manera! Que algun dia puguin arribar a ésser propietaris de la terra, després d'haver-la treballat de manera esgotadora, sacrificant la seva vida i la vida de la seva companyia i dels seus fills, a un tros de terra i en benefici del propietari. Perquè la compra de la terra no té valor si no es fixen bé els preus que s'han de pagar; perquè si els preus han d'ésser a gust del propietari, tindrem nous propietaris de la terra, però seran propietaris d'ànima morta i hauran creat nuclis familiars completament aniquilats per a rescatar aquella terra.

En la sexta conclusió, es demana als Poders públics que suprimeixin la Llei de termes municipals. Tot destorba a l'aristocràcia de la terra catalana! La Llei de termes municipals és una de les millors de la República i aquí a Catalunya, desgraciadament, no es compleix, però és una de les bones lleis que, conjuntament amb la Llei de col·locació obrera, de la qual jo parlava en altra ocasió, podria a nosaltres donar-nos la solució clara, pacífica, per a contenir la immigració artificiosa de Catalunya. La Llei de termes municipals els hi fa nosa, als aristòcrates de la terra a Catalunya, perquè sense ella poden rebutjar les masses emancipades de Catalunya i substituir-les per gent forastera i així castigar la gent que no vol seguir les seves ordres i sotmetre's a la misèria permanent.

I la setena conclusió és també molt greu, potser la més greu, perquè és allà on diuen que no es sotmetran a la Llei, i és el principi d'una ofensiva cavernícola contra les nostres llibertats, ja que parlen de demanar l'ajut de les entitats econòmiques d'Espanya davant dels atropells inqualificables que s'intenten practicar contra la propietat rústica de Catalunya, per a fer-los des-

prés extensius a la riquesa nacional. Ja sabem quines són les entitats econòmiques; són les mateixes entitats econòmiques que al principi de la República la sabotejaren, són les mateixes que tota la campanya estatutària portaren el 10 d'agost, i les mateixes que ara, catalaníssims aristòcrates i propietaris de Catalunya, volen anar, no contra la Llei del Parlament, sinó a destruir les llibertats de Catalunya tantost conquistades. Però, senyors Diputats, això, essent molt greu, tampoc no li donariem la importància que li donem i també ho considerariem, com la primera circular, com un cas patològic de literatura, si no fos que darrera de cada propietari, d'aquests que ens amenacen en no complir la llei i que amenacen amb provocar contra Catalunya un nou moviment contrari també a les nostres llibertats, no hi hagués un Sometent. Per a ningú no és un secret que avui el Sometent de Catalunya és un exèrcit de classe, per a ningú no és un secret que a tots els pobles de Catalunya, la gent que vol a la República, la gent que donaria la seva vida per a la República, està completament desarmada i que, en canvi, tenen totes les armes que volen els enemics mortals de la República.

No hi ha avui propietari de terra a Catalunya que no sigui del Sometent i, per tant, que no tingui un arsenal a casa seva, i això no és un secret, perquè tots els senyors Diputats de la Majoria que representen comarques foranes ho saben millor que jo, i saben també quin és el clam constant de les multituds treballadores que veuen com la reacció vol entrar en ofensiva contra la institució republicana i econòmica, a la vegada que ells es jugarien la vida, es troben inermes i en mans de la gent enemiga de la República. Jo us prego que us fixeu en aquesta situació. El Parlament de Catalunya, malgrat aquestes coaccions i malgrat aquestes amenaces, votarà la Llei agrària, n'estic segur; estic segur també que no votarà el dictamen de la majoria de la Comissió, sinó el nostre dictamen, el nostre vot particular, que va més enllà, i n'estic convençut perquè conec els homes rabassaires d'aquest Parlament i no els crec capaços de cometre un delict de traïció contra la seva pròpia consciència. Estic convençut d'això i també d'una altra cosa, i és que el Parlament complirà amb el seu deure pertal de fer justícia al camp de Catalunya i que ens podrem trobar, si no hi ha la deguda previsió, en situacions de fet que podran ensangonar les terres catalanes. Avui tots aquestes senyors estan armats contra un Projecte de Llei del Parlament, i feta la Llei res no els costarà llançar-se a mà armada contra llei, i això no és un temor infantil. Si aquesta gent no respongués a un moviment de caràcter peninsular, jo no tindria por, perquè sé perfectament que la nostra pagesia i els nostres treballadors, en defensa de la seva terra i en defensa de la seva llibertat, amb els punys en tenen prou per a acabar amb la raça propietària, però aquesta gent està vinculada amb els estaments i amb les antigues castes destruïdes per la República, i amb els militars descontents, i està sempre compromesa en els moviments de revolta contra la República i contra l'autonomia de Catalunya. I és per això que cal prendre precaucions. Jo es-

tic segur que les meves paraules, encara que un xic apassionades, hauran convençut a la Majoria.

Nosaltres volem desarmar la contrarevolució, i desarmar-la arà que ella dona una raó de pes. La contrarevolució amenaça aixecar-se contra la llei, i és just i és lògic i és humà que nosaltres, cercant el salvament de les vides germanes nostres en perill, anem a un desarmament integral dels Sometents de Catalunya. La nostra Proposició de Llei, la urgència de la qual es demana en aquesta proposició incidental, proposa en el seu article 1.er que es dissolguin tots els Sometents de Catalunya, i en el seu article 2.ª, que es desarmi en el termini de quinze dies — si no recordo malament — tots els ex-sometenistes, facultant els Alcaldes de tots els pobles, de les viles i de les ciutats per a fer els registres domiciliaris que creguin convenient per tal de comprovar si la Llei és obeïda o no és obeïda. Aquesta Proposició de Llei de caràcter radical és avui més necessària que mai. Contra la contrarevolució hem de prendre les nostres precaucions, ens hem de defensar, ja fa massa temps, senyors Diputats, que la revolució està a la defensiva, fa masses anys que aguantem passivament els greuges de la contrarevolució, i ja és hora de començar la revolució autèntica i que a Catalunya iniciem el nostre moviment ofensiu contra els enemics de la República i de l'autonomia de Catalunya. (*Molt bé, en la Minoria Socialista i diversos escons de la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: El senyor Casanoves té la paraula.

El Sr. CASANOVES: Senyors Diputats: El senyor Comorera ha plantejat un dels debats més delicats que hauran tingut estat parlamentari en el Parlament català.

Ha posat de relleu, llegint el manifest resultant d'una Assemblea de propietaris a Vilafranca, l'estat d'esperit, d'irresponsabilitat i de violència amb què actuen avui els propietaris.

En presentar-se aquest Projecte de Llei al Parlament català, va demanar el senyor Conseller de Justícia i Dret que hi hagués una treva al camp, esperant les altres resolucions del Parlament que resoldria en justícia i en equitat els problemes plantejats i la mateixa transformació que ha sofert la propietat a causa de la revolució del 12 d'abril.

No s'han plantejat de llavors encà problemes per part dels rabassaires ni dels treballadors del camp. Mai ells, durant dos anys; han produït cap conflicte, esperant la consagració jurídica de la evolució operada en el camp el 12 d'abril, vinguda simultàniament en proclamar-se la República. Ha passat un any i han passat dos anys, i han tingut sempre confiança en el Parlament català i en el Govern de la República per a la resolució d'aquests problemes.

En canvi, no s'han situat en el mateix pla les multituds conservadores, els propietaris. I han estat injustos amb els Diputats i amb el Parlament de Catalunya, i han estat injustos amb l'Esquerra Republicana de Catalunya, i són ells els que profereixen la paraula de traïdors, els traïdors a la República i els traïdors a Catalunya.

Un document que comença en no tenir confiança amb l'Estat autonòmic de Catalunya, i diu

clarament que apellarà a l'Estat federal, per a anar a portar, no diré jo a casa de l'enemic, però a casa del foraster les nostres lluites internes; un document que vol emparar-se en el Tribunal de Garanties per a portar un descrèdit a la primera obra inicial i viva del Parlament de Catalunya! Els propietaris, com en altres indrets i en altres nacions, apellaran potser a la guerra estrangera per tal de salvar els seus privilegis. Són, per tant, traïdors en aquest sentit a Catalunya. No ens sorprèn la duresa d'aquell llenguatge ni la duresa d'aquella intenció; no ens sorprèn, però, el llenguatge emprat en aquest document de Vilafranca; ha d'haver estat redactat en una hora d'epilèpsia o en una hora d'irresponsabilitat.

Diu més aquest document: vol coaccionar el Parlament. Que sàpiguen els propietaris i totes les classes que són de fora del Parlament, que el Parlament és sensible a tot l'estat d'opinió i són sensibles els seus Diputats a allò que pugui marcar-se de fora i que s'ha d'anar recollint, però que no hi ha ni un sol Diputat, ni tots en la seva collectivitat, que fossin tan vils i tan flacs que volguessin trair o desertar de la seva representació davant les coaccions que això significaria. (*Molt bé, en la Majoria i en la Minoria socialista.*) Al Parlament de Catalunya no hi arriben aquestes coaccions ni hi arriba aquesta voluntat pèrfida que vol fer-lo desviar del seu camí, i entenguin, perquè hi arriba també l'expressió de les nostres paraules, que seguirà el seu camí i que sotmetrà a tothom a la Llei que, en virtut de la seva sobirania, dicti aquest Parlament.

Què vol dir no sotmetre's a la Llei? Què vol dir, qui són ells per qualificar de justes o d'injustes les lleis? És que la Llei, en aquest sentit, ha de portar el ritme dels temps; i que ho tinguin per ben entès. Jo he sentit amb sorpresa, jo he assistit a les deliberacions, i en les converses hi he vist, potser, que hi ha un excés de juridicitat en voler resoldre aquests problemes. Es busquen les tradicions del nostre Dret, tradicions que, si consagren privilegis feudals, nosaltres tenim l'obligació de desconèixer per a sempre. És un estat revolucionari de fet que s'ha produït, que ha romput, en el ritme evolucionista de la història, tot allò que tenia del passat i ha de desconèixer aquelles sentències del Suprem que consagraven un Dret que nosaltres modelem d'una altra manera. Hem de desconèixer la tradició que nosaltres hem romput també amb la revolució, i crear-lo aquest Dret. Totes les revolucions, en sorgir, han creat el seu Dret, i després el fet de l'expressió jurídica ha estat la nova llei. És que no ha passat res? És que han passat moltes coses, i aquest estat de sedició de l'Assemblea de Vilafranca posa de relleu el problema que és viu. És una classe que fins ara ha estat dirigent i no pot sentir-se a fora del poder; és una classe que no es resigna, potser, a la transformació que s'opera en aquests temps i que volen exigir als altres que compleixin uns contractes portant el benestar, no els compleixen i desconeixen el primer contracte que ha de tenir tot ciutadà que sigui honest i lleial amb les institucions: sotmetre's a les lleis, que són generals i per a tothom.

Traïdors a la República? Que la contemplin bé aquesta Majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya, que contemplin bé també els nostres aliats de la Minoria d'Unió Socialista! Traïdors a la República? Ah! És que la República d'aquests nou vinguts ara, aquests que volen vetllar a través d'aquest document per la República, no els ha costat cap esforç ni cap dolor ni cap sacrifici: els costa únicament unes monedes, que els hi costa de desprendre-se'n. Ha vingut massa dolça — diuen — la República. És veritat: la República no ha costat sang, no ha costat sang dels que ara hi arriben i en són en esperit els seus enemics; però la República ha costat sang i dolors als d'aquests bancs, als dels nostres aliats, als obrers i treballadors que han sofert, durant seixanta anys de monarquia, totes les repressions, totes les subversions del dret, totes les subversions de la moral, totes les subversions de la justícia. *(Molt bé i aplaudiments, en la Majoria i en la Minoria socialista.)*

Traïdors? Que ho sàpiguen i que els hi arribi aquesta paraula en contestació en aquesta hora de l'assemblea de Vilafranca. Traïdora seria aquesta Majoria, serien els nostres aliats traïdors, si no vinguessin aquí a aquest Parlament a consagrar en les seves lleis l'esperit que ha impulsat la revolució de l'abril i la revolució del juny i que segueix en el seu ritme encara. Si aquestes classes que no s'avenen a sotmetre's a les institucions autònòmiques; si aquestes classes que no s'avenen a sotmetre's d'una manera lleial a les institucions democràtiques — perquè ara tothom pot participar en l'exercici del poder si té la confiança del sufragi —; si totes aquestes classes es posen en un estat permanent de sedició, que ho tinguin present: aquest Parlament, que no ha perdut el seny, que delibera amb responsabilitat, que té un reglament i que busca les pràctiques parlamentàries, podria transformar-se en la Convenció, com han fet sempre en hores històriques altres revolucions, i aleshores no hi hauria ni deliberacions, no hi hauria ni consideracions i passaria la veu de la multitud i dels Diputats catalans, potser impremeditadament, dictant resolucions, que es complirien, sense un esperit potser de justícia, sense un esperit potser jurídic, però que realitzaria la seva obra en aquell moment. Que procurin aquestes classes que tenen aquesta responsabilitat, que van lligades encara amb les forces tradicionals, acostar-se amb més lleialtat i amb més serenitat a intervenir en l'exercici del poder, en buscar l'expressió del sufragi, en voler influir en les corporacions, en portar Diputats al Parlament, però que compleixin per això en donar un alt exemple de ciutadania, que no és establir estats de sedició. I aleshores, si ells es posen així, si ells es posen en aquesta situació de rebellió i de sedició, ¿com aixecaran la paraula i quina autoritat tindran per a aixecar-la, com sovint l'aixequen, i volen Governos durs contra els moviments extremistes, volen Governos durs contra altres actes delictius? No hi hauria Govern, ni ells poden aplaudir, ni ells poden demanar, si no són dintre també, com tots els ciutadans, del compliment de la Llei. *(Molt bé, en la Majoria i en la Minoria socialista.)*

El Parlament de Catalunya ha nascut en la plenitud de la seva dignitat. El Parlament de Catalunya no ha perdut ni un sol dia des de que es delibera aquí la seva serenitat. S'ha emprat la llibertat per a tothom, totes les Minories han pogut exposar també, respecte l'obra de Govern, respecte els seus progra-

mes, respecte els seus propòsits, quin era el seu pensament, i se les ha escoltat, i la Presidència ho ha emparat i s'han esgotat tots els mitjants reglamentaris i aquí s'ha deliberat sobre cada punt i sobre cada extrem. ¿Què és el que justifica aquesta actitud? Si és que volen coaccionar amb això i amb aquesta extemporaneïtat, el Parlament de Catalunya, poden estar tranquils: Són pocs, i encara que fossin més, perquè quan un Parlament de Catalunya està compost essencialment per parlamentaris, tots els que hi assisteixen i que ara m'escolten, i quan és el nervi d'aquest Parlament i d'aquest Govern un Partit de la tradició revolucionària d'Esquerra Republicana de Catalunya, compleix fins al final el seu deure. Jo no vull emprar la frase que dies enrera deia un illustre Diputat de l'oposició parlant de la possibilitat de feixismes i de violències, retraient la frase d'un ex-president del Consell de Ministres espanyol; però ah!, jo ho escoltava i no podia intervenir en aquell moment en el debat i ho escoltava amb dolor, podia contemplar la majoria d'aquestes cares, aquell senyor Diputat ho sabia, que per principis s'han jugat el benestar, la llibertat i tot el que és comoditat per l'home. Han sabut estar empresonats, han sabut anar a l'exili, han sabut estar perseguits, i als homes que han sabut això i no han mirat mai ni si perdurarien o sobreviurien en un moment d'aquests, no se'ls pot dir que per mantenir-se amb dignitat en un càrrec no sàpiguen jugar-se la vida quan convingui. Que ho sàpiguen també els de l'assemblea de Vilafranca que tenen aquestes concomitàncies, o potser la involuntària complicitat, amb els moviments feixistes. Però relacionava el senyor Comorera això, amb què tots ells són sometentistes. És cert, la majoria — deia — és sometentista; són gent armada. Apart de què a mi encara que siguin una multitud nombrosa com són els propietaris, reunits a Vilafranca, quan no es porta una fe i un esperit de sacrifici no poden fer un gran dany, perquè és la seva sola covardia la que els fa expressar en aquest sentit, he de convenir i he de creure i és propòsit essencial i compromís revolucionari també de la Majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya, que nosaltres neguem al Sometent de Catalunya, per ésser d'una tradició que a nosaltres no ens ha convençut i s'ha deshonrat en el transcurs de la seva història. No hi ha ningú que en la seva totalitat aboni el Sometent des de la Majoria. Va iniciar-se l'any 19 quan va ésser transformat en Sometent urbà en la famosa vaga de la Canadenca, quan va sortir tot el patronatge armat pels carrers de Barcelona, convertit en una arma de repressió i en una classe armada contra una altra classe armada i perseguida, perquè encara hi hagués la lluita entre les dues classes socials que podia produir — i seria lamentable — la lluita civil; però en aquest cas es beneficiava la classe patronal de les forces armades de l'Estat, ultra ella, armada al costat d'aquestes forces com a patrons, no com a ciutadans, en un cas de violència i de repressió al carrer. Llavors va ésser quan es va deshonrar el Sometent a Catalunya, i després, quan ja s'havia deshonrat pel seu propi impuls en aquell moment, va acabar de posar-hi les seves mans impures la Dictadura, transformant-lo, remouent càrrecs, i va donar a les seves organitzacions tot el sentit tant mancat d'ètica com de justícia i com d'esperit civil que tenia la Dictadura, i això es va estendre també pels camps, i actualment, indubtablement, hi

ha una classe armada contra una altra classe. Per tant, nosaltres no tenim cap reserva en tot allò que sigui per condemnar l'expressió del Sometent i per voler complir també tot el que és dintre el nostre ànim, el sentit de què no pugui prosperar aquesta organització que seria encara dintre el seu esperit si es manifestava com s'ha manifestat també en l'assemblea de Vilafranca la perduració armada de les forces tradicionals i contrarevolucionàries, contra la revolució i contra la República.

Hi ha un Projecte de Llei presentat per la Minoria d'Unió Socialista reclamant la dissolució del Sometent; hi ha un acord, també, del Parlament, demanant, potser amb més eufemisme que potser la paraula portava a això, la reorganització del Sometent, que en el fons potser vol dir dissolució del Sometent.

El Sr. COMORERA: Oh, és clar!

E Sr. CASANOVES: Perquè vaig contribuir a redactar-lo jo, potser l'esperit era aquest. De manera que plantejat aquest cas demostra els perills que pot portar un fet que acaba de denunciar també que sembla que anava a ocórrer en el camp de Tarragona on el Sometent excedint-se en el que li és reglamentari, intervenir en els delictes d'ordre comú, com bandidatge, com robatori i altres d'aquesta índole, sembla que s'ha requerit al Sometent en un poble de Tarragona per a efectuar uns llançaments de terres i que la intervenció oportuna del Governador o de les autoritats respectives de l'Ajuntament ha evitat aquesta vergonya i aquest escàndol.

El Sr. COMORERA: Això ha estat a Solivella.

El Sr. CASANOVES: No sé si ha arribat a succeir, però...

El Sr. COMORERA: Avui, a Solivella.

El Sr. CASANOVES: No ha arribat a succeir perquè sembla que ho tenien preparat per demà. Però com que podria estendre's si hi hagués aquest cas d'impunitisme, les paraules han de servir perquè s'assabentin les autoritats que en el Parlament ha tingut estat aquest debat sobre el Sometent i prenguin les seves precaucions.

Ara bé. Interessa concretament com a resultat d'aquest debat al senyor Comorera que hi hagi activitat en la Comissió que dictamina sobre el Projecte de Llei demanant la dissolució del Sometent. Jo crec que com a resultat de les meves paraules que em sembla que en aquest cas han interpretat tot el que és propòsit i anhel dels bancs de la Majoria, puc garantir-li al senyor Comorera que la Comissió, interpretant l'esperit del debat d'aquesta tarda, activarà el dictamen sobre el Projecte de Llei presentat per la Unió Socialista, i en aquest cas vegi el senyor Comorera si és que ha de sotmetre o no a deliberació la proposició, però ja pot dir-se que en esperit és admesa pel Parlament encara que no ens posi en el cas d'haver-la de votar en aquest moment. És l'esperit, s'ha dit tot això; la vostra proposició significava donar aquesta veu d'alerta; la Majoria porta en aquest sentit aquest esperit. Que sàpiga tothom, que sàpiguen els traïdors a Catalunya, els traïdors a la República i aquells que ens qualifiquen aquí de traïdors, que el Parlament segueix les seves deliberacions, que no l'influiran les coaccions i que sabrà demanar responsabilitats als Govern

que deixin de complir aquelles lleis o que no les facin complir a tots els ciutadans. ¿Què vol dir l'assemblea de Vilafranca? S'ha de vetllar, no obstant, s'ha de vetllar perquè significaria tot això la violència portada al camp precisament per un estament que s'ha considerat o volgut considerar com d'ordre, però era el seu. Quan anem a consagrar jurídicament totes les noves reivindicacions del moment, quan anem a consagrar tot el que ha portat en la seva ànima l'esperit del 12 i del 14 d'abril, no es pot aixecar aquesta bandera sediciosa amb tota impunitat. Jo sé i estic plenament convençut de què el Parlament de Catalunya seguirà deliberant amb tota serenitat, i imprimirà a les seves lleis, com ho imprimeixen a tot els homes que aquí deliberen en les seves explicacions, el seu esperit de justícia, i que a aquestes lleis s'hauran de sotmetre per un igual tots els ciutadans de Catalunya: *(Molt bé i aplaudiments, en la Majoria i en la Minoria socialista.)*

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Senyors Diputats: He demanat la paraula per a fixar enfront de la proposició presentada per la Minoria d'Unió Socialista i recollida en nom de la Majoria pel senyor Casanoves, la posició d'aquesta Minoria de Lliga Catalana.

Jo crec, senyors Diputats, que aquest debat resultaria, per a qualsevol que hi assistís des de fora, perfectament incomprensible. Jo crec que la qüestió plantejada amb la proposició incidental, en mèrits del debat sobre el Projecte de Llei encaminat a resoldre els conflictes del camp, és tan absolutament incongruent que si s'hagués plantejat per aquesta Minoria s'hauria dit que fèiem una maniobra obstruccionista.

Tenim plantejat aquí el debat per a discutir amplament quins són els antecedents que han determinat la presentació del Projecte de Llei; en virtut de què el Projecte de Llei ha estat modificat pel dictamen de la Comissió; per examinar un a un els seus articles; per a discutir i deliberar una a una sobre cada una de les solucions que es proposa. I en aquest moment, amb motiu d'una circular dirigida per una associació de propietaris, amb motiu d'una assemblea celebrada per una associació de propietaris a Vilafranca, en la qual s'han pres determinats acords, es presenta una proposició en la qual, sentint-se tots amenaçats, el règim, les institucions, Catalunya, el Parlament, es demana la dissolució del Sometent, la urgència de la dissolució del Sometent...

El Sr. CASANOVES: ¿No les considera la V. S. ofensives aquestes paraules? *(Rumors d'aprovació en la Majoria i Minoria socialista.)*

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo demano a tots els senyors Diputats que m'escoltin com jo els he escoltat a ells abans.

Ha vingut l'assemblea de Vilafranca i ha pres uns determinats acords. Jo responc de les meves paraules, no de les paraules d'altri; però el que jo dic és que no és digne del Parlament que sobre acords de determinades assemblees vingui aquí a entaular-se un debat, ni que nosaltres entrem en diàleg amb cap estament del país. *(Rumors en la Majoria.)* ¿És que els amics del senyor Comorera, en assemblees o en pe-

riòdics, no han llançat acusacions tan greus com aquestes, o més greus que aquestes, en contra del Parlament i en contra de les autoritats?

El Sr. COMORERA: No.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: O és que vosaltres voleu tenir l'exclusiva dels insults i dels atacs? (*Molt bé i aplaudiments en la Minoria de Lliga Catalana.*) Jo us dic que àdhuc el mateix senyor Comorera, amb la responsabilitat com a Diputat, no en una assemblea externa al Parlament, sinó aquí, en aquest acte, avui mateix, ha dirigit, parlant del Poder judicial de la República, ha llançat frases veritablement injurioses. (*Molt bé en la Minoria de Lliga Catalana i protestes en la Majoria i Minoria Socialistes.*)

El Sr. CANTURRI: Molt justes.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Frases que no han trobat per part de la Majoria, ni per part del Govern, aquella protesta que han de merèixer sempre els insults a les institucions fonamentals d'una societat. Heu insultat el Poder judicial... (*Protestes en la Minoria socialista i alguns escons de la Majoria.*)

El Sr. COMORERA: No.

El Sr. FRONJOSA: I vos l'heu vilipendiat. (*Continuen els rumors.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si no em permeten explicar-me, serà inútil. Heu insultat el Poder judicial, dient que els únics que mereixien garanties eren els Jutges municipals, i que tots els altres es posaven sistemàticament al costat dels explotadors i en contra dels explotats i que defensaven els privilegis injustos en contra del dret i de la justícia.

El Sr. COMORERA: És veritat. (*Rumors d'aprovaçió en alguns escons de Majoria i Minoria socialista.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: La V. S. diu que és veritat, però jo faig testimoni als senyors Diputats perquè diguin si això no és una injúria dirigida al Poder judicial de la República. (*Protestes en la Majoria i Minoria socialista; alguns senyors Diputats pronuncien frases que no es percebeixen.*) I no solament això; és que s'ha dirigit també als Diputats que formen part d'aquest Parlament i que són rabassaires, dient-los que cometrien un delictes contra la seva consciència...

El Sr. RIERA: No hi ha rabassaires aquí, senyor Ventosa. La mateixa aclaració que faig al senyor Ventosa, podia haver-la fet al senyor Comorera.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Em refereixo al senyor Comorera. No ho dic jo. Que cometriem un delictes contra la seva consciència si no votaven el vot particular presentat per la Minoria socialista. Jo us dic que d'aquestes frases a les frases que figuren en els acords presos per l'assemblea de Vilafranca, no hi ha una gran diferència. (*Rumors i protestes en alguns escons de la Majoria i Minoria socialista.*) Però jo us dic que, en definitiva, el Parlament ha d'estar per damunt de totes les assemblees, que en el Parlament nosaltres, els que procurem arribar a una solució de pau i d'equitat i de concòrdia en el camp de Catalunya, (*Protestes i rialles en la Majoria i Minoria socialista.*) hem de procurar no llançar insults en contra dels uns ni en contra dels altres. I avui, més greu encara que el que ha dit el senyor Comorera, és el que ha dit el senyor Casanoves. (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. CASANOVES: No en rectifico res.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ...per a la seva especial situació, parlant d'un estament respectable de Catalunya, com és l'estament de propietaris.

El Sr. CASANOVES: He parlat de l'Assemblea de Vilafranca.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: En general dels propietaris de Catalunya i en uns termes i amb un to, absolutament inadmissibles. (*Segueixen les protestes.*)

El Sr. CANTURRI: Poseu l'Institut de Sant Isidre.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: I jo li diré que evidentment, els que han redactat aquests acords, tenen la seva responsabilitat, però crec que la superioritat del Parlament ha de marcar-se per no entrar en un diàleg amb cap dels elements interessats. (*Rumors.*)

Però, deixant a part el que puguin ésser manifestacions, llenguatge, idees, judicis, respecte dels quals els deixo a la plena responsabilitat, no fóra just de demanar als elements propietaris que estiguessin conformes amb les idees i amb el programa del senyor Comorera, ni que estiguessin conformes tampoc amb les idees ni amb la manera de produir-se del senyor Casanoves, ja que en definitiva aquí s'estan fent molts escarafalls de si els propietaris amenacen amb no sotmetre's a la llei, i jo us dic a vosaltres que això us fa tanta impressió: ¿no us fa cap impressió el fet que s'hagin passat dos anys desconecint les lleis de la República, negant els contractes, mancant a les sentències dels Tribunals? (*Molt bé i llargs aplaudiments en la Minoria de Lliga Catalana. Protestes en la Majoria i Minoria socialista, que duren llarga estona; diversos senyors Diputats dirigeixen frases als senyors Diputats de Lliga Catalana. S'origina una gran confusió.*)

El Sr. FARRERES I DURAN: Monàrquics, monàrquics!

El Sr. GALÉS: Ara s'han tret la careta!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Qui porta la careta?

El Sr. FRONJOSA: Vosaltres sou per Catalunya i per a la República... (*Continua l'escañdol.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Doncs si és així, jo us dic, senyor Casanoves, que no es pot anar a qualificar de feixista a aquell que protesta d'un agravi o d'una negació de dret, i la V. S., un dia en què el comerç de Barcelona tancava les portes per a protestar dels assassinats, va creure que el tancament de portes era un procediment feixístic.

El Sr. SELLÉS: I era veritat.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Es parla de si amenacen aixecar-se en contra d'una llei que pot votar el Parlament de Catalunya, utilitzant — estan en el seu dret en fer-ho — un recurs legal, com és un recurs davant del Tribunal de Garanties. ¿Que això va contra l'autonomia de Catalunya? Jo us dic que el Parlament de Catalunya està seguint un camí ben perillós per a sostenir la nostra autonomia. (*Segueixen les protestes i les interrupcions.*)

Un Sr. DIPUTAT: Massa tolerant.

El Sr. CANTURRI: Segueix el camí de la revolució.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Que si deixem a part la Llei de l'Estatut Interior de Catalunya i examinem l'índex de les lleis que hem votat fins ara, ens trobem: la Llei relativa a la dissolució d'Ajuntaments per l'article 29, que ataca l'autonomia municipal; la Llei d'autoritzaacions a l'Ajuntament de Barcelona per a augmentar els impostos i per a mancar al compliment del pagament del Deute; la Llei relativa als contractes de conreu, en què també es ve a convalidar la falta, la infracció, la violació de lleis i sentències. (*Grans protestes en la Majoria i Minoria socialista; diversos senyors Diputats increpen l'orador.*)

El Sr. GALÉS: A la vostra opinió, no a la nostra.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo us dic que està molt bé que demanem nosaltres el respecte, que exigim que el Parlament de Catalunya sigui respectat, però el primer de tot per a ésser respectat, és que nosaltres respectem els drets dels altres. (*Molt bé, a la Minoria de Lliga Catalana. Protestes i rialles en la Majoria i Minoria socialista.*)

El Sr. FRONJOSA: I el proletariat, ¿l'heu respectat vosaltres? (*Les protestes no permeten sentir el final de la frase.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Anem ara a tot el restant; nosaltres no hem d'entrar en l'anàlisi ni en l'examen d'aquesta Llei. Temps hi haurà de fer-ho pel seu camí reglamentari. Vull ocupar-me ara de la part relativa al Sometent. Joestic ben segur, senyors Diputats, que ni els autors de la proposició, ni cap dels Diputats de la Majoria, es pren seriosament la idea que el Sometent de Catalunya pugui constituir un perill. No hi ha ningú que s'ho prengui seriosament, i la prova n'és que tots citeu perills problemàtics, futurs i hipotètics, però no s'ha citat cap fet que constituís una transgressió ni un fet de què el Sometent s'immiscís en les lluites polítiques. (*Rumors.*)

El Sr. BATTESTINI: I el 10 d'agost?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: El senyor Casanoves parlava, amb paraules que jo crec que hauria estat millor que no haguessin estat pronunciades, que el Sometent s'havia deshonorat l'any 19 en intervenir en un conflicte plantejat a Barcelona. Era una vaga general que amenaçava la vida de la ciutat, com amenaçava la vida de la ciutat... (*Es produeix un escàndol. El Diputat senyor Fronjosà, seguit del senyor Battestini, s'adreça als escons de la Minoria de Lliga Catalana en actitud amenaçadora. Gairebé tots els senyors Diputats surten al centre del Saló, i es promou un incident sorollós i molt violent, que el senyor President intenta tallar amb la campaneta.*)

El Sr. FARRERES I DURAN: Fareu molt bé de no fer comparacions!

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats: Cal posar terme a aquest incident deplorable. Recuperem la serenitat, que continuï la discussió amb aquella temperança, amb aquella cortesia que no exclou pas la passió justa i noble dels propis

ideals, i amb aquella moderació que reclama la dignitat del Parlament. (*Molt bé, en tots els escons.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Crec, senyors Diputats, que en les meves paraules ni el més suspicac pot haver-hi trobat una ofensa. (*Rumors en la Majoria i Minoria socialista.*)

El Sr. FARRERES I DURAN: No hi ha punt de comparació.

El Sr. PRESIDENT: Jo prego als senyors Diputats que no interrompin.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Crec que estic en el meu deure en contestar a les manifestacions que es facin. Dic jo que amenaçava la vida de la nostra ciutat, com amenaçava la vida de la nostra ciutat una vaga recent. (*Grans protestes.*)

El Sr. FARRERES I DURAN: És una ofensa fer aquesta comparació!

El Sr. VENTOSA I CALVELL: En el moment actual el Partit d'Esquerra de Catalunya va creure, i jo crec que va creure bé, que havia de tenir una intervenció activa.

El Sr. FARRERES I DURAN: Aquesta comparació és... (*Un nou escàndol no permet sentir el final de la frase.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Per a defensar per sobre de tota altra consideració la vida de Catalunya i la tranquil·litat de Catalunya... (*Protestes.*)

El Sr. BATTESTINI: I el 19 es defensava la vida de Catalunya?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: El 19 es defensaven els interessos socials amenaçats per una vaga general anàrquica.

El Sr. FRONJOSA: Un treballador no pot sentir això!

El Sr. PRESIDENT: S'ha de respectar la llibertat dels oradors.

El Sr. FRONJOSA: I els oradors han de respectar la veritat.

El Sr. COMORERA: I la defensa del capital ianqui?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Crec jo que aleshores el Sometent realitzà una actuació benemèrita. (*Protestes. El senyor Fronjosà pronuncia unes paraules que no se senten.*) Volen fer el favor de deixar-me parlar? Si no hi ha manera d'actuar, això no serà un Parlament; o és que no es pot dir més que allò que us agradi? És que jo no sóc lliure de formular judicis? O és que no podeu tenir idees més que vosaltres? (*Segueix l'escàndol.*) I jo afegeixo que, en el moment actual, resulta absolutament fora de lloc que, precisament, quan a totes les terres de Catalunya i de tots els pobles hi han esclats de terrorisme, que tots deplorem i del qual tots som víctimes, quan es cometen per tot arreu amb una floració catastròfica delictes comuns contra la propietat i contra la vida dels ciutadans, i quan el Sometent realitza, en contra d'aquests delictes, una acció benemèrita que ha estat lloada justament des dels mateixos bancs de la Majoria, resulta absolutament incomprensible que, en aquest moment, es vingui aquí a vilipendiar-lo i desacreditar-lo. (*Rumors.*) Jo crec, senyor Casanoves, que és absolutament lamentable que, en representació del Partit que vol exercir el Govern de Catalunya, i

en el moment en què s'estan traspassant les funcions d'ordre públic, els representants del Partit que exerceixen el Govern es dediquin a llançar el descrèdit i el menyspreu en contra d'un organisme que és un col·laborador de l'ordre. (*Rumors.*)

El Sr. COMORERA: Del desordre.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si vosaltres creieu que ho havíeu de modificar, havíeu de fer-ho; però el què no podeu fer, el què no havíeu de fer, és, mentre subsisteixi, llançar sobre ell el descrèdit; i una de les coses que heu de tenir en compte, per a poder governar, és que tot Poder... (*Protestes.*)

El Sr. SELLES: ¿Es que vosaltres heu sabut governar mai?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ...és que tot Poder, independentment de la seva tendència, necessita imposar inexorablement l'ordre públic...

El Sr. FRONJOSA: Aquestes *agalles*, al Parlament de la República!

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ...i que segurament no afegeixi res a les paraules d'avui en demostració que el vostre Partit està capacitat per a exercir el Govern de l'autonomia de Catalunya. (*Aplaudiments en la Minoria de Lliga Catalana i protestes en els altres sectors de la Cambra.*)

El Sr. CASANOVES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casanoves.

El Sr. CASANOVES: Jo he escoltat amb vertadera sorpresa la intervenció del senyor Ventosa i Calvell, el qual volent explicar la situació i la posició de la seva Minoria ha contestat a atacs que no s'han produït; i les seves paraules podrien traduir-se en defensa dels sediciosos de Vilafranca, sense què això pugui haver-ho determinat la intervenció del Diputat que ara us parla.

El senyor Ventosa i Calvell ha vingut a dir — i en això comparteixo el seu criteri — que el Parlament no ha d'intervenir vertaderament en les lluites i treballs d'assemblees de fora. I és clar que el Parlament no deu deliberar, no deu intervenir sobre les reunions o assemblees que tingui l'Ateneu, i sobre les que tingui la Casa del Poble i sobre les que tingui tal o qual Partit polític. Això no és, no fóra parlamentari. Però, davant d'una assemblea com la que es va celebrar a Vilafranca i tota ella vol posar-se en peu de guerra aixecant una bandera contra l'autonomia i contra el Parlament, tota ella vol coaccionar el Parlament, tota ella vol insultar el Parlament i portar el descrèdit a les deliberacions, i es proclama en el sentit de desobeir les nostres lleis, les que aprofitem i dictem en ús de la nostra sobirania, en ús de la sobirania del Parlament català, ¿quin dubte hi ha de què és una de les funcions del Parlament donar a la qüestió estat parlamentari, perquè sapiguem aquests senyors, no amb el diàleg que cerquen, puix no es pot dialogar amb el sediciós; no amb el diàleg que cerquen, perquè no es pot dialogar amb el taïdor; no amb el diàleg que cerquen, perquè no es pot dialogar amb el que calumnia i insulta l'assemblea més alta de Catalunya, no; però perquè tota l'opinió de Catalunya sàpiga que en això el Parla-

ment vol que a Catalunya es compleixin per igual i per tothom totes les seves lleis i que s'ha de sotmetre a les lleis a tothom i que no es toleraran estats de sedició, ni es toleraran audàcies, ni es toleraran coaccions.

La V. S. ha trobat comparacions que a mi em produeixen efecte contrari. Ha dit la V. S. que el que s'ha dit i el que s'ha fet a Vilafranca i aquí ja ho ha dit un Diputat... (*Rumors en la Minoria de Lliga Catalana.*) Sí, senyor Duran i Ventosa, amb absoluta claredat s'han de produir els Diputats.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Ja es veu.

El Sr. CASANOVES: Sí. No hem de parlar d'aquests moments. Aquí no hi ha coaccions. En tots cas, hi ha nerviosisme, actituds temperamentals.

El Sr. BATTISTINI: Vosaltres aixequeu cadires!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I vosaltres, ¿què aixequen?

El Sr. CASANOVES: No es pot comparar aquella assemblea amb el Parlament, com s'ha fet per alguns Diputats. Encara no hi ha hagut cap Diputat que s'hagi aixecat en el seu escó i hagi dit que les lleis, després de votades, després d'aprovesades pel Parlament, deuen desobeir-se; no hi ha hagut cap Diputat — i la Presidència no ho hauria tolerat — que hagi dit que el Parlament no és sobirà; encara no hi ha hagut cap Diputat que hagi dit que si no se l'escolta apel·larà al Tribunal de Garanties. I tingui's en compte que a vegades el principal, com en aquest cas, són les intencions. Un recurs es pot produir en el Tribunal de Garanties; però no com a fruit d'una assemblea deliberant, que pot determinar un estat de sedició en el carrer i pot significar una apel·lació desviada en contra dels sentiments catalanistes i autonomistes.

Consti, senyor Ventosa i Calvell, que jo no he parlat en el sentit en què la V. S. ha interpretat o ha volgut interpretar les meves paraules, degut possiblement a què a vegades les paraules no poden ésser el reflex fidel del pensament. Però el cert és que en les conclusions d'una assemblea de propietaris s'acorda no obeir les lleis i es diu que nosaltres som traïdors i que el Parlament de Catalunya en tal cas no té l'autoritat sobirana de Catalunya. I si això ho diuen els propietaris, pitjor per ells. I aquests propietaris són els sometenistes a què al·ludia el senyor Ventosa i Calvell dient que el Sometent havia estat una de les claus per a mantenir l'ordre públic. Però ara aquests propietaris, aquests sometenistes, en estar disposats a apel·lar a la força i en col·locar-se en situació de desobediència, no contribueixen solament al manteniment de l'ordre públic, sinó que es manifesten pel contrari d'una manera sediciosa, contra les lleis que elabori el Parlament de Catalunya. I en aquest cas, a la força se'ls haurà de desarmar.

Feria el senyor Ventosa i Calvell una comparació i recordava l'any 1919; aquesta comparació, aquesta recordança de l'any 1919, ha produït una excitació al senyor Fronjosà. És natural que li produís a ell i que ens produís també excitació a tots els que l'any 1919 vàrem presenciar aquell estat de coses de la nostra ciutat.

És natural, sí. El company Fronjosà, de la Minoria socialista, era un dels metallúrgics perseguits per l'estat de guerra de Milans del Bosch. I volguer com-

parar aquella vaga de l'any 1919 amb la vaga d'ara, és completament fora de lloc.

L'any 1919 significa la Catalunya que treballa per a trobar la plenitud de la seva autonomia i de la seva personalitat col·lectiva; significa els estaments obrers que surten de la post guerra amb tot l'esperit que es va reflectir en els trasbalsos mateixos de la guerra; la guerra, ultra un crim, va ésser, com va dir un Diputat amic meu, un error; i la guerra també va portar a les seves entranyes l'esperit revolucionari que a nosaltres ens fa marxar amb aquest ritme. I avui aquest esperit significa la Catalunya actual; i que aleshores significava la Confederació Nacional del Treball, dirigida pels homes més sensats de l'organització obrera i que entraven en la plenitud de la seva responsabilitat. I a la Catalunya del 1919, se li contesta amb l'estat de guerra per Milans del Bosch, amb la cooperació del Sometent i amb deportacions i fusellaments. I aleshores va ésser la primera vegada que es va aplicar la Llei de fugues. Sí; aleshores ja es va aplicar la Llei de fugues contra l'obrer Tero, del ram tèxtil. A aquest obrer se li va aplicar la Llei de fugues en l'època de Milans del Bosch.

El Sr. COMORERA: I del Sometent!

El Sr. CASANOVES: Va ésser aplicada precisament per aquest conglomerat confús entre elements sometenistes, on es perden també aquests baixos fons polítics i on convergien, també, les bandes aleshores a les ordres de Bravo Portillo. Allò, allò, significava aquella vaga de l'any 1919!

I a més a més, hi havia una reivindicació de classe que es va produir inicialment a la Canadença.

El Sr. FRONJOSA: Per un engany.

El Sr. CASANOVES: En la Canadença hi havia plantejat un conflicte de classe. I ara es vol comparar aquella situació amb la d'ara, pel fet de què hagin prestat una col·laboració als elements de l'Esquerra Republicana per a restablir l'ordre públic. Evidentment que havien de vetllar per l'ordre públic de la Catalunya autònoma, que és l'ordre públic de la República i de la democràcia, que és l'ordre públic de la llibertat, que és l'ordre públic pel qual nosaltres lluitàvem i que ens trobàvem en front d'un rei, del militarisme, de l'església i amb aquelles forces tradicionals que encara volen aixecar la seva bandera.

El Sr. CUNILLERA: I amb la Lliga Regionalista!

El Sr. CASANOVES: Això significa la nostra actitud d'ara i és una obligació que tenim.

Deia el senyor Ventosa i Calvell que algunes de les meves paraules potser era preferible quò no s'haguessin pronunciat. No ho cregui, senyor Ventosa i Calvell; és precisament aquí on hem de tenir l'audàcia, audàcia en el Parlament, per a donar aquest esperit de revolució que hi ha al carrer. Els que triomfaren el 12 d'abril i el 14, que la V. S. deia que han deixat de complir els pactes i ara volia que els altres els complissin. Ah, bé!; és el sentit revolucionari, és el sentit revolucionari que es produeix: Els fets que es produïren obeïen a l'esperit de la revolució. ¿És que creu que la revolució no s'havia realitzat perquè no havia fusellat els seus enemics i els ha tolerat deliberar a les Constituents i al Parlament català? ¿És per què la revolució en aquest sentit va anar a les Corts Constituents i deia que no hi anava amb les mans sagnants? ¿Volia dir això que ha reduït el seu ritme? No.

Si voleu guanyar l'esperit de Catalunya intervingu en el sufragi, però vosaltres no us resigneu a estar a l'oposició. Procureu aquí que hi hagi totes les audàcies, perquè quan aquestes es contenen dintre de la llei els pobles marxen dintre de la mateixa llei i tenen un alt sentit jurídic que d'altra manera no tindrien.

Això signifiquen els dos anys de desobediència al camp. Per això deia quan es va presentar el primer Projecte agrari, conversant amb un periodista, que aquestes lleis obrien la possibilitat per a consagrar el fet revolucionari, jurídicament, el fet revolucionari del camp, i si aquestes lleis no obrissin aquesta possibilitat seria en va que legisléssim, perquè es podria legislar en referència un petit sector, però no respondríem a la confiança del sufragi, i a l'obligació que teníem de mantenir l'autonomia, la República i el progrés social i seriem uns traidors amb els nostres principis, amb Catalunya i amb la República. (*Molt bé, en la Majoria i en la Minoria socialista.*)

El Sr. PRESIDENT: El senyor Comorera té la paraula.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: El senyor Casanoves ha gairebé contestat totes les qüestions que m'adreçava a mi el senyor Ventosa i Calvell. Jo li agraeixo aquesta gentilesa, perquè té tanta vehemència com jo, però més eloqüència. Ha estat bé, però queden algunes coses.

Moltes vegades, parlant de les forces pertorbadores de la República, hem dit que hi havia *faistes* d'esquerra i *faistes* de dreta, i heus ací que aquesta hipòtesi o aquesta teoria avui té una plena confirmació al Parlament català i els *faistes* de la dreta són els senyors de Lliga Catalana que tenen el mateix concepte anarquitxant en quant el Poder escapa de les seves mans i en quant ells no tenen la possibilitat d'ordenar jurídicament les relacions entre els homes. Llavors l'ordre per a ells no té cap importància, i té tota la importància el desordre sistemàtic, perquè en aquest hi veuen la possibilitat d'un retorn als seus antics dominis.

No d'altra manera poden interpretar-se les paraules del senyor Ventosa i Calvell, perquè fixeu-vos, senyors Diputats, que hi ha una assemblea de més de mil propietaris, vol dir d'homes en ús ple de la seva responsabilitat i del seu valor dintre de la col·lectivitat social actual de Catalunya, la qual menaça — abans que es faci la llei — amb la violència, i el senyor Ventosa i Calvell diu que això no té cap importància, que això no ha d'interessar el Parlament català.

Però és extraordinari, perquè si nosaltres estem avui tractant d'una llei i hi ha un dels estaments afectats per aquesta llei, el qual diu que fem el que fem, aquesta llei no serà obeïda, és evident, senyors Diputats, que com a qüestió prèvia el Parlament ha d'aclarir aquesta qüestió, ha de resoldre aquesta situació. I si veu i comprova — com està vist i comprovat — que aquest estament té avui armes suficients per a pertorbar la pau de Catalunya i impedir potser l'execució efectiva d'aquesta llei, és encara més evident que el Parlament nostre té l'obligació de resoldre aquesta qüestió per tal de vetllar per la seguretat dels homes, dels treballadors de Catalunya, i de vetllar a la vegada per l'estricta compliment de les

lleis que ell, en ús de la seva sobirania, vulgui donar-se i doni al país.

Són els *faistes* de la dreta, perquè m'han fet un càrrec important segons ell i és el que jo m'assemblava als assembleistes de Vilafranca, i això per a mi és un greuge perquè no vull assemblar-me a cap propietari.

El Sr. SOL: El senyor Serra i Moret.

El Sr. COMORERA: Ell és propietari i és l'autor en la seva totalitat del vot particular que nosaltres defensem.

Diversos Srs. DIPUTATS de Lliga Catalana: Però és propietari!

El Sr. COMORERA: Tots fóssiu com ell!

El Sr. PRESIDENT: Prego als senyors Diputats no interrompeixin.

El Sr. COMORERA: El senyor Serra i Moret és l'excepció de la regla, i jo l'he defensat perquè es troba absent.

Se'm fa el greuge de suposar que jo he parlat de la justícia en el mateix sentit que els propietaris i diuen si al Parlament es pot malparlar, si es pot vilipèndiar — segons ha dit el senyor Ventosa i Calvell — a una Institució de l'Estat, afegint que llavors, nosaltres no podríem criticar els de fora quan fessin el mateix, si s'atribuïen el dret de vilipèndiar-nos.

Això és extraordinari. Si això ho digués jo que tinc un concepte heterodoxe de moltes coses s'explicaria; però que ho digui un home que és el resum del conservadurisme, de l'ordre i de la tradició, és incompreensible, perquè els assembleistes de Vilafranca, ha dit públicament i han publicat a la premsa catalana que ells estan desemparats si la llei els obliga a anar al Jutjat municipal. Això és un greuge, per a mantenir llur desobediència a una llei que no està feta encara. Jo no he vilipèndiat a cap jutge de primera instància; jo he dit la veritat i ho sostinc en afirmar que la República no ha fet el treball que calia fer, i precisament per això estem en situacions com les d'avui, i és perquè no ha netejat el camí.

En el camí de la República encara hi ha els mateixos homes que foren l'instrument servil de totes les coses de la vella monarquia i de la Dictadura. És aquest l'error inicial, i jo puc dir-ho, i ningú poc criticar-me a mi perquè ho digui i ningú pot dir que jo, Diputat pel Parlament, emetent aquest judici, pot comparar-se'm mai, ni en hipòtesi, amb uns conspiradors com els de Vilafranca que agraven el Parlament i que diuen ja per endavant que ells no obeiran les lleis que faci aquest Parlament. És, per tant, una actitud *faista*, com afiliats de la F.A.I.

El Sr. SAURET: No cotitzen?

El Sr. COMORERA: Cotitzen, però d'amagat.

El Sr. FRONJOSA: Van d'acord sempre, encara que no ho sembli.

El Sr. COMORERA: Tota aquesta indignació de Lliga Catalana és filla de l'última part del meu discurs. Si jo hagués parlat només que de l'Assemblea de Vilafranca, si només m'hagués ocupat de les conclusions d'aquella Assemblea, és ben segur que el senyor Ventosa i Calvell s'hauria posat al nostre costat i hauria defensat d'altra manera els seus col·legues: hauria dit que allò era

fruit d'una indignació, d'una irreflexió i que no calia donar-li la importància que jo li donaria en aquell moment, però mai hauria provocat aquesta escena de violència que ha provocat avui. Tot això és per la part final del meu discurs, pel Sometent. Quan es parla de Sometent — fixint-se quin fenomen més curiós — hi ha exaltacions i indignacions, que no poden amagar-se en els esccons de Lliga Catalana. Quan jo vaig plantejar aquí en aquest Parlament el debat sobre el feixisme i activitat del feixisme estranger a Barcelona, recordem tots que Lliga Catalana no va voler votar la meua proposició perquè allí es parlava de la reorganització del Sometent; però no sols — ho va dir no sé si el senyor Duran i Ventosa o el senyor Ventosa i Calvell — que pel cas és igual...

El Sr. DURAN I VENTOSA: És igual. (*Rialles.*)

El Sr. COMORERA: I fixeuvos que aleshores el text de la proposició no venia pas com ara «dissoldre el Sometent», sinó «reorganització del Sometent». Vull dir que els senyors de Lliga Catalana no volen de cap de les mantes que es toqui el Sometent tal com és avui; no volen ni dissoldre'l ni molt menys, és clar, reorganitzar-lo. ¿I per què no volen reorganitzar el Sometent? ¿Per què s'hi han d'oposar? Seria just.

Hi ha avui un Partit hi ha avui un Govern que té directrius distintes de les que pugui tenir Lliga Catalana, que ocupa el lloc que avui ocupen els senyors de l'Esquerra Republicana de Catalunya; i és just i és lògic que un Govern i un Partit que representa la voluntat majoritària del país vulgui que un dels òrgans tradicionals d'autoritat tingui composició deguda per a respondre a aquelles coses que el Govern i el Partit majoritari creguin que s'han de fer a Catalunya; i és molt lògic que vulguin reorganitzar el Sometent si veu o comprova que la majoria o la immensa majoria dels membres d'aquest Sometent són, no solament enemics d'Esquerra Republicana de Catalunya i del Govern majoritari, sinó enemics coneguts i comprovats i reincidents del règim republicà espanyol i, per tant, del règim autònom de Catalunya. Però tampoc volen reorganitzar, i no volen reorganitzar-lo perquè avui el Sometent és una arma actuant en mans de Lliga Catalana i és una arma en potència en mans dels interessos que representa Lliga Catalana: és una arma actual, perquè gràcies al Sometent encara ells poden mantenir focus de caciquisme tradicional a molts llocs de Catalunya, i és una arma en potència, perquè aquests senyors en quant veuen que la revolució no arriba encara a les grans realitzacions, poden tenir encara l'esperança de què amb el Sometent a les seves mans i alguna altra força estatal reaccionària, podran tombar-ho tot i tornar a l'antic caciquisme, a la Dictadura i a l'antiga opressió de l'home lliure pels explotadors de sempre.

I aquesta actitud és precisament la que justifica la urgència. Hi ha un adagi castellà que és molt bo i ve molt al cas, i que diu: «Del enemigo, el consejo»; és a dir: fer sempre el contrari de tot allò que vegis fer a l'enemic, i l'enemic a Catalunya, avui, són aquests senyors (*Alludeix a la Lliga Catalana*); enemics vostres i enemics

nostres : vostres en les lluites immediates, nostres en les lluites immediates. Són l'enemic, i allò que ells volen que no es faci, és justament allò que s'ha de fer més aviat i més de pressa. No volen que es dissolgui el Sometent ; doncs, senyors Diputats de la Majoria, anem a la reorganització si no a la dissolució. Després ja veurem. Si convé mantenir el Sometent, aleshores ja el Govern el reorganitzarà a la seva manera. El Sometent és una institució caduca, anacrònica, que no té cap funció a desenvolupar avui en un Estat organitzat a la moderna, amb vies de comunicació fàcils, amb mitjans de locomoció ràpids i dintre d'una Catalunya tan petita. Aleshores el Govern dirà : «Deixem-ho com està, i que no es parli mai més del Sometent, si no és en els llibres de la Història de Catalunya.» De manera, doncs, per a acabar, hem de veure en l'escena de violència provocada aquesta tarda indugudament pels senyors de la Lliga Catalana, hi hem de veure un dels més bons arguments a favor de la nostra tesi. Jo voldria ara que la Majoria, en respondre a aquesta actitud incomprensible — o massa comprensible —, aprovés per aclamació la nostra proposició incidental.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Poques paraules, perquè crec que, realment, que són més interessants en el moment actual les paraules que pugui dir el Govern que les que pugui dir aquest Diputat en representació de la Minoria de Lliga Catalana. Vull, no obstant, recollir algunes de les manifestacions, no per a allargar innecessàriament, inútilment, estèrilment aquest debat, però crec que he de vindicar-me d'un atac que m'ha dirigit el senyor Comorera, dient-me que amb les meves paraules havia provocat una situació de violència a la Cambra.

El Sr. COMORERA : Evident.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Jo creia, senyor Comorera, que la violència havia sortit dels bancs d'altres Diputats i no de les meves paraules.

El Sr. FRONJOSA : Hi ha aspectes : l'aspecte de la violència.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : El senyor Comorera, a conseqüència d'això em qualifica d'anarquista. Fa pocs dies hi va qualificar el senyor Dencàs. Resultaria que el senyor Dencàs i jo som correligionaris, almenys en aquest aspecte.

Diverses VEUS de la Majoria : No, no ; ni així !

El Sr. VENTOSA I CALVELL : En anarquisme som correligionaris.

El Sr. BATTESTINI : Ni en anarquisme.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Però, ara, senyor Casanoves — i jo no vull anar a allargar discutint les coses que passaven l'any 19, que pel vist apassionen més que les coses que passen avui en dia —, jo li he de dir només al senyor Casanoves que crec que té una concepció molt subjectiva de les coses, que segons li passen trobant-se en el Govern o trobant-se en l'oposició, li mereixen un

concepte totalment diferent. I en aquest concepte li correspon...

El Sr. CASANOVES : I a la V. S. també, en gran part.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : ...li correspon una diferència en el lèxic : pels amics, totes les transgressions que puguin cometre, són «els fets revolucionaris».

El Sr. CASANOVES : Tots, no.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : ...mereixen aplaudiments o almenys excuses ; però pels contraris, quan protesten, és «feixisme», dignes d'ésser criticats, censurats, sotmesos. Naturalment, senyor Casanoves, en això no ens entendríem. Per nosaltres, pel contrari, hi ha d'haver un concepte general de dret, de justícia i de llibertat, no segons el que ho faci, sinó permetent als amics i enemics que es produeixin, tots, mentre es produeixen en ús del seu dret trobaran sempre l'empar del Poder públic. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. CASANOVES : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Casanoves.

El Sr. CASANOVES : Unes paraules únicament i exclusiva per a contestar la proposició del senyor Comorera. Deia que realment es podia votar per aclamació. Jo pregaria al senyor Comorera que vist l'esperit i la seguretat que ja hi ha en el Projecte de Llei i de què la Comissió ha de determinar la dissolució del Sometent, la doni per retirada, tota vegada que ja s'ha pres en consideració l'esperit que en resulta de la seva proposició.

El Sr. COMORERA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA : No tinc cap inconvenient en accedir a la petició del senyor Casanoves. L'esperit de la Majoria i el nostre, no cal dir-ho, s'ha posat avui ben de manifest. Jo confio en aquestes manifestacions de la Majoria i especialment del senyor Casanoves. Nosaltres no teníem altra intenció, en presentar aquesta proposició incidental : en primer terme, la de provocar aquest debat ; en segon terme, cridar l'atenció dels que avui tenen la responsabilitat de govern de Catalunya perquè visquin ben previnguts, i en tercer terme, perquè tothom es doni compte de la urgència de no deixar dormir més en el si de la Comissió l'aprovació de lleis que varem presentar fa tres mesos. Com que això s'ha aconseguit, com que l'acusació contra els propietaris facciosos de Vilafranca ja ha estat prou ben debatuda, no tenim inconvenient en donar-nos per satisfets i retirar la proposició incidental.

El Sr. PRESIDENT : Resta retirada la proposició incidental.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia : Senyors Diputats : El debat que ha suscitat la proposició de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya ha arribat a prendre una volada tal que realment ha estat un dels debats més interessants que s'han plantejat en aquesta Cambra, i crec que és inevitable que en aquest moment, en nom del Govern, jo reculli al-

guns dels aspectes del complex que durant el debat s'ha posat aquí de manifest i s'ha tractat.

Hi ha algunes de les qüestions que tenen perfecte estat parlamentari, i per tant no és menester que em pronunciï en aquests moments en cap sentit. Si ho creu oportú el Govern, a través de la discussió del Parlament, ja manifestarà quina és la seva posició. Em refereixo concretament a la proposició relativa a la dissolució, renovació o modificació del Sometent, i l'altra, a les lleis que afecten als conreus de la terra, una de les quals ja té estat parlamentari i està en plena discussió.

L'altra qüestió en la qual crec que cal que el Govern manifesti la seva opinió és la que es refereix concretament a la qüestió plantejada, a les paraules poc meditades, imprudents, fora de les lleis inclús, dites i afirmades en l'assemblea de propietaris que se celebrà a Vilafranca. Crec que en aquest assumpte és indispensable que el Govern manifesti de manera ben clara i rotunda que exigirà a ells i a qualssevol altres ciutadans de Catalunya l'estricta compliment d'allò que sigui llei i llei serà allò que el nostre Parlament en ús de la seva plena sobirania acordarà, perquè o no diria o no fóra res tot el que ha passat en aquests dos anys o nosaltres tenim el deure de donar forma jurídica als que són els anhels del nostre poble. En aquest sentit, el dia en què el Parlament de Catalunya pronunciï la seva paraula de-

finitiva respecte els contractes de la terra, el Govern de Catalunya, usant de tots els mitjans coercitius que sempre hi ha d'haver darrera la llei per a fer-la complir, usará de tots ells per imposar-la, sigui quin vulgui l'estament que es vulgui aixecar contra el compliment estricte de la llei. I per altra part, tinguin la seguretat tots els senyors Diputats que el Govern de Catalunya vetllarà tothora perquè siguin guardades al Parlament de Catalunya totes les consideracions i tots els honors a què és mereixedor com a suprema manifestació de la voluntat del nostre poble. (*Aplaudiments en la Majoria i en la Minoria socialista.*)

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dijous

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós.
3. Continuació de la discussió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

(*S'aixeca la sessió a tres quarts de nou de la vetlla.*)

